

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Narva kolledž
Õppekava Koolieelse lasteasutuse õpetaja mitmekeelses õppekeskkonnas

Irina Sorokina

**LAPSEVANEMATE TEADLIKKUS ÕUESÕPPEST JA
SELLE RAKENDAMISE VÕIMALUSED KOOSTÖÖS
KODUGA**

Bakalaureusetöö

Juhendaja: eelkooli pedagoogika nooremlektor Lehte Tuuling

Narva 2026

Kinnitus

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

Irina Sorokina

(allkirjastatud digitaalselt)

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Irina Sorokina,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose (Lapsevanemate teadlikkus õuesõppest ja selle rakendamise võimalused koostöös koduga), mille juhendaja on Lehte Tuuling, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Irina Sorokina
(08.05.2026)

SUMMARY

Parents' Awareness of Outdoor Learning and Its Implementation Possibilities in Cooperation with Home

Outdoor learning is one of the most effective ways of learning, allowing children to acquire knowledge and skills through meaningful experiences while being active participants in the learning process. Being outdoors reduces tension and helps children relax. Learning in an authentic environment enriches children's experiences and supports their social, emotional, cognitive, and motor development. It strengthens children's cultural identity, gives meaning to independent learning, encourages physical activity, and creates conditions for the development of a self-aware personality.

The aim of this bachelor's thesis is to determine parents' awareness of outdoor learning and their attitudes towards its implementation in cooperation with home, using the example of kindergartens in the Ahtme district. The main parts of the thesis include a theoretical overview, research methodology and the results with analysis. A quantitative research method was used and a questionnaire was created as the research instrument.

The results show that parents understand the meaning of outdoor learning, although some misconceptions still occur. Parents consider outdoor learning an important part of kindergarten education and a valuable contributor to children's health. They recognize the benefits of outdoor learning, notice increased interest in learning, and observe better retention of what has been learned. Parents are aware of its positive impact on child development, yet they express concerns about weather conditions, safety, and the child's well-being. The results indicate that parents have limited information about outdoor learning activities conducted in kindergartens and wish to learn more about the outdoor learning approach through kindergarten teachers, whom they consider the most reliable source. Parents are willing to cooperate and participate in outdoor learning activities, but they are not ready to take the initiative themselves. At home, parents use outdoor learning whenever possible and make use of various learning environments. When choosing learning spaces, parents consider the child's age and proximity to home. The low popularity and visitation of certain learning environments are largely influenced by distance and the availability of transportation.

As a development opportunity, a broader regional study with a larger sample size is suggested.

SISUKORD

SISSEJUHATUS	6
1 ÕUESÕPPE OLEMUS JA RAKENDAMINE VARASES LAPSEEAS	9
1.1 Keskkonna mõju lapse arengule	9
1.2 Õuesõppe mõiste ja tähendus.....	10
1.3 Õuesõppe olulisus lapse arengus	13
1.4 Kodu ja lasteasutuse koostöö olulisus õuesõppe rakendamisel lasteaias.....	15
2 UURIMISTÖÖ METOODIKA.....	17
2.1 Uurimistöö eesmärk ja peamised uurimisküsimused.....	17
2.2 Uurimis- ja andmetöötlusmeetodi kirjeldus.....	17
2.3 Uurimisprotseduuri kirjeldus	18
2.4 Uurimistöö valimi kirjeldus	19
3 TULEMUSED JA NENDE ANALÜÜS.....	21
3.1 Lastevanemate teadlikkus õuesõppest ja suhtumine selle rakendamisse.....	21
3.2 Õuesõppe võimaluste kasutamine kodukeskkonnas lapsega tegelemisel, koostöö lasteasutusega.....	29
3.3 Arutelu	33
KOKKUVÕTE	37
KASUTATUD KIRJANDUS.....	40
LISAD	44
Lisa 1. Eestikeelne küsimustik lapsevanematele	44
Lisa 2. Venekeelne küsimustik lapsevanematele	51

SISSEJUHATUS

Tänapäeval veedavad lapsed mobiiltelefonide ja sotsiaalmeedia laialdase kasutuse tõttu üha rohkem aega ekraanide ees, mis on seotud vaimse tervise halvenemisega (Beams *et al.*, 2024). Selle tasakaalustamiseks on oluline suunata laste ajakasutust enam aktiivsetele tegevustele, eriti õuekeskkonnas, mis toetavad nende heaolu ja arengut.

Nüüdisaegse õpikäsitluse kontekstis on õppimise psühholoogiliseks aluseks lapse kogemus, mida omandatakse vastastikuses koosmõjus vaimse, füüsilise ja sotsiaalse keskkonnaga. Õppe- ja kasvatustegevustes nähakse last kui aktiivset osalejat e laps on kaasatud tegevuste kavandamisse, tal on võimalus teha valikuid ja teda julgustatakse tehtut analüüsima (Alushariduse riiklik õppekava, 2025). Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuete (2025) kohaselt peaks laps viibima igapäevaselt õues võimalikult palju, arvestades ilmastikuolusid. Õues olemine maandab pingeid, aitab lõdvestuda ning hoiab meeled selgetena. Looduses viibimise kasulik mõju emotsionaalse ja vaimse tervise seisukohalt väljendub ärevuse, depressiooni ja meeleoluhäirete vähenemises ning imetlus- ja tänutunde kasvamises (Amos Clifford, 2018).

Koolieelne õppekeskkond on keskkond, kus lapsed veedavad suurema osa päevast ning neil on võimalus olla füüsiliselt aktiivsed. Õuekeskkonnas toimuv õppetegevus on hariduse oluline osa, kus kujuneb lapse teadmiste ja oskuste pagas. See arendab lapse kultuurilist identiteeti, annab tähenduse iseseisvale õppimisele, soodustab spordihuvi ja soovi olla kehaliselt aktiivne, loob soodsad tingimused eneseteadliku isiksuse kujunemiseks (Kryževičienė & Jonušauskienė, 2024). Õuesõpe on üks tõhusamaid õppimisviise, mille kaudu laps saab omandada teadmisi ja oskusi läbi tähendusrikaste kogemuste olles õppeprotsessis aktiivne osaleja (Tuuling, 2013; Beams *et al.*, 2024). Vaatamata õuesõppe kasutamise positiivsele mõjule lapse arengule, rakendatakse seda õppetegevuste läbiviimisel vähe. Varasemalt on uuritud lasteaiaõpetajate arusaamu õuesõppest ning suhtumist selle rakendamisse. Uuringute tulemustest on selgunud, et õpetajate hinnangul on üheks takistavaks teguriks lastevanemate negatiivsed hoiakud, hirmud ja lapsevanemapoolse toetuse puudumine (Ossadtšaja, 2022).

Õpetajad on arvamusel, et looduskeskkond pakub lastele väärtuslikke võimalusi õppimiseks läbi vahetu kogemuse ja aktiivse tegutsemise, toetades seeläbi püsivamat ja tähenduslikumat

õppimist. Türgi õpetajate seas läbiviidud uuringus leiti, et lahendusi nähakse õuealade kujundamises ja lapsevanemate teadlikkuse tõstmises (Tanik Onal & Ezberci Cevik, 2022).

Uurimisprobleem seisneb lapsevanemate väheses teadlikkuses õuesõppe olemusest ja selle rakendamise võimalustest, mis võib olla põhjuseks negatiivsete hoiakute, hirmude ja toetuse puudumise kujunemisel.

Uurimistöö eesmärk on selgitada välja lapsevanemate teadlikkus õuesõppest ja nende hoiakuid selle rakendamise suhtes koostöös koduga Ahtme linnaosa lasteaedade näitel.

Uurimisprobleemist lähtuvalt on püstitatud järgmised uurimisküsimused:

- Mida lapsevanemad mõistavad õuesõppe all?
- Kuidas lapsevanemad suhtuvad õuesõppe rakendamisse lasteaias?
- Milliste koostööd soodustavate tegevuste kaudu eelistavad lapsevanemad panustada õuesõppesse?
- Milliseid õuesõppe võimalusi lapsevanemad kasutavad kodukeskkonnas lastega tegelemisel?

Antud uurimistöö valimi moodustavad Kohtla-Järve Ahtme linnaosa viies lasteaias käivate laste lapsevanemad. Uurimistöö läbi viimiseks kasutatakse kvantitatiivset uurimismeetodit, uurimisinstrumendiks on valikvastustega ja avatud küsimustega ankeet.

Uurimistöö struktuuri peamised osad on teoreetiline ülevaade – õuesõppe olemus ja rakendamine varases lapseas; uurimistöö metoodika; tulemused ja nende analüüs. Teoreetiline ülevaade koosneb neljast alapeatükist: keskkonna mõju lapse arengule, õuesõppe mõiste ja tähendus, õuesõppe olulisus lapse arengus, kodu ja lasteasutuse koostöö olulisus õuesõppe rakendamisel lasteaias. Suurem osa teooriast toetub Lars Owe Dahlgren, Sverre Sjölander, Jan Paul Strid ja Anders Szczepanski teostele. Teoorias kasutatud inglisekeelsed allikad on tõlgitud tehisaru *Copilot* abiga.

Sarnastel teemadel on varasemalt kirjutatud bakalaureusetöid: Kätlin Kalling „Läänemaa lapsevanemate arusaam ja suhtumine õuesõppe rakendamisesse koolieelses eas“ (2025), Kaili Keel „Lapsevanemate suhtumine õuesõppe kasutamisse Tartu lasteaedade näitel“ (2024), Erika Kukharenkova „Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel“ (2023).

Uurimistöö ainulaadsus seisneb piirkonna valikus ning ajakohasuse tingib vähene lapsevanemate seas läbiviidud õuesõppeteemaliste uuringute olemasolu.

1 ÕUESÖPPE OLEMUS JA RAKENDAMINE VARASES LAPSEEAS

1.1 Keskkonna mõju lapse arengule

Areng on indiviidi kasvamise ja muutumise kulg, mis algab emaüas ning kestab kuni surmani. Kõige suuremad muutused inimese arengus leiavad aset sünnieelsel perioodil, imikueas ja lapsepõlves (Smith *et al.*, 2008). Seega varajane kasvukeskkond on vundamendiks lapse edasisele arengule. See võib nii arendada kui ka pärssida lapse arengu erinevaid aspekte (Anton, 2007). Areng hõlmab endas õppimise ja küpsemise protsesse. Arengus eristatakse kolme aspekti: intellektuaalset, vaimset ja kognitiivset arengut; sotsiaalset ja emotsionaalset arengut; füüsilist, kehalist ja psühhomotoorset arengut. Inimese arengu eelduseks on ka pärilikud faktorid, kuid arengu olulisemaks kriteeriumiks on indiviidi pidev koosmõju ümbritseva keskkonnaga (Nugin & Veisson, 2009). Mida suurem on indiviidi vastastikune suhe keskkonnaga, seda paremini avaldub tema pärilik potentsiaal (Veisson *et al.*, 2001).

Keskkonna mõju lapsele võib olla mitmesugune: alakoormav, ülekoormav ja optimaalne. Alakoormavas keskkonnas on laps infopuuduses ja stimulatsiooni ei toimu. Ülekoormav keskkond takistab lapsel infot töötlemast, mille tõttu võib oluline teave temast mööda minna. Mõõdukust pakub lapse arengule neist kolmest optimaalne keskkond (Kolga, 2001; Anton, 2007). Laps peab tundma huvi keskkonna vastu ning motivatsiooni, et saaks toimuda interaktsioon (Veisson *et al.*, 2001). Anton'i (2007) sõnul vajab laps piisavalt arendavat ja stimuleerivat keskkonda, mis loob uusi võimalusi ümbritseva tunnetamiseks ja avastamiseks. Avatud keskkonnas saab laps teha valikuid ja vastutada oma tegude tagajärgede eest (Pruul, 2019).

Uri Bronfenbrenner (1979) pidas vajalikuks uurida lapse arengu ökoloogilist keskkonda e uurida keskkonnatingimusi, mida laps kogeb või millega ta otseselt või kaudselt seotud on. Bronfenbrenner vaatlleb ökoloogilist keskkonda kui nelja hierarhiliselt organiseeritud interaktsioonisüsteemi – mikro-, meso-, ekso- ja makrosüsteemi. Mikrosüsteemi moodustab eelkõige kodune kasvukeskkond, kuid tähtis on ka lasteaed ja kool. Mesosüsteem on vastastikune toime erinevate võrgustike vahel, nt kodune olukord võib mõjutada tegevusekäiku ja suhteid lasteaias/koolis. Eksosüsteemi moodustavad tegurid, mis mõjutavad lapse arengut kaudselt, nt ema või isa töökoht võib mõjutada vanemlikku kvaliteeti. Makrosüsteem on üldine ühiskonna sotsiaalsete struktuuride ideoloogia, nt ema

või isa töötus võib olla põhjustatud ühiskonna üldprobleemidest. Süsteemide ülesandeks on uurida protsesse ja tingimusi keskkonnas, milles inimesed elavad (Anton, 2007; Nugin & Veisson, 2009; Veisson, 2022, lk 17-18).

Lev Vögotski (1982) leidis, et õppimine kui arengu eeldus saab toimuda vaid sotsiaalses keskkonnas – kodus, lasteaias ja teistes kohtades. Õppimise käigus on oluline roll vanematel õpetajatel, eakaaslastel. Jerome Bruner (1986) arendas edasi Vögotski lähima tsooni ideed, mille kohaselt täiskasvanu või oskuslikum kaaslane aitavad lapsel saavutada eesmärgi, mis vastasel juhul oleksid saavutamata jäänud. Seega on Bruner ühel meelel Vögotskiga – lapse juhendamisel on õpetajal ja eakaaslastel väga tähtis roll. Samuti rõhutatakse grupi- ja koostööoskuse tähtsust (Nugin & Veisson, 2009; Veisson, 2022, lk 17).

Teooriast tulenevalt võib väita, et lapse arengut mõjutavad eelkõige kodu, lasteaed/kool ning inimesed, kes teda ümbritsevad. Lapse arengupotentsiaali määravad lapsevanemate positiivne hoiak, isa osalus lapse kasvatuses, ema positiivne meeleolu raseduse ajal, ema tervis, lapsevanemate sotsiaalne staatus, elukoht, kodu füüsiline ja vaimne keskkond (Veisson, 2022, lk 27).

1.2 Õuesõppe mõiste ja tähendus

Õuesõppe mõiste on lai ja sellel on mitmeid erinevaid tähendusi. Britta Brügge ja Anders Szczepanski (2008) defineerivad õuesõpet kui lähenemisviisi, mis käsitleb õppimist elamuse ja adumise koostoimena, tuginedes ehedates situatsioonides saadud vahetutele kogemustele. Simon Beames, Peter Higgins, Robbie Nicol ja Heidi Smith (2024) määratlevad õuesõpet kui protsessi, kus laps omandab teadmisi, oskusi ja hoiakuid otsese kokkupuute kaudu väliskeskkonnaga. Õuesõppe uurimis- ja haridusala hõlmab endas õpiruumina ühiskonnaelu, loodus- ja kultuurimaastikke, kus rõhuasetus on meelelistel kogemustel ning õpikoha tähendusel (Brügge *et al.*, 2008; Vihman 2016; Dahlgren *et al.*, 2012).

Õuesõppe on vaatluste, tajutud avastuse ja kogemusel põhinev õppemeetod ning sellega koos võrdluse, analüüsi, sünteesi ja järelduste tegemise kaudu mõtlemise arendamine. See on elukvaliteet, mida tänapäeva linnastunud ühiskond ei suuda tagada. Õuesõppe eesmärk on võimaldada enam emotsioone, iluelamusi ning kuuluvustunnet (Dahlgren ja Szczepanski, 2006; Tuuling 2018, lk 122).

Anders Szczepanski, Lars Owe Dahlgren jt (2012) teoses „Õuesõppe pedagoogika kui teadmiste allikas – lähiümbrusest saab õpiõu“ kirjeldatakse õuesõpet kui vabaõhutegevusi e enamasti pikaajalisi tegevusi õues mõnevõrra metsikumas looduses. Norra teadlane Björn Tordsson (1993) kirjeldab vabaõhutegevusi kui liikumist ning elu lähedases kokkupuutes vaba loodusega, mille eesmärk on elamused ja kogemused (Szczepanski *et al.*, 2012).

Britta Brügge jt (2008) toovad välja õuesõppe olemuse ja tähenduse mitmetahulisuse: liikumine ja tegutsemine arendavad mõtlemist e keha paneb mõtte tööle; õuesõpe seob teooriat ja praktikat omavahel; õuesõpe esitab uusi väljakutseid ja paneb proovile loovuse, oskuse probleeme lahendada ning neid ületama; õuesõpe aitab kaasa erinevate ainete loogilisele sidususele ja tervikpildi nägemise kujunemisele; õuesõpe kasutab maastikku sellisena, nagu ta on, ning hindab kõigi meelte kaudu kogetu terviklikkust.

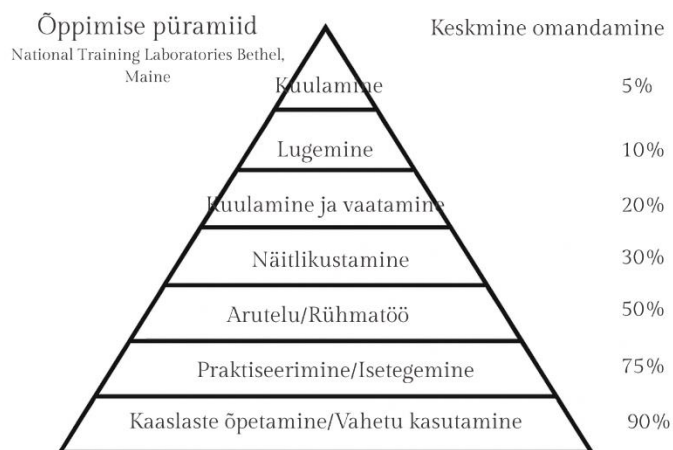
Viimasel ajal üha enam räägitakse vajadusest ja võimalusest viia õppetegevused õue. Õuesõppe mõiste on seotud keskkonnaga ning osutab organiseeritud õppetegevusele, mis üldjuhul leiab aset väljas. Õuesõppel ei ole kindlaid piire, kuid sellel on ühtne sisu. Kõikides õueõppe vormides esineb üks ühine tunnusjoon, milleks on vahetu kogemine. Õuesõppe hõlmab endas nii lapsepõlve mängu õues, kooliaias tehtavaid töid, keskkonnaharidust, vaba aja ja seiklustegevusi, enese- ja sotsiaalse arengu programme, avastusrännakuid, meeskonnamänge, juhioskuste treeninguid jne. Seega võib väita, et õuesõpe ei ole eriline meetodika, vaid erinevate looduses korraldatavate tegevuste kattuvosa (Tuuling, 2013; 2018, lk 117).

Lehte Tuuling (2018) nendib, et õues õppimine ei ole pelgalt siseruumis läbiviidavate tegevuste õue viimine. Õues õppimine on põhjalikult kavandatud õppe- ja kasvatustegevus, mis on orienteeritud väliskeskkonnale. Õuesõpe annab võimaluse kogeda omandatavat kogu kehaga e kõigi meelte kaudu: õppida koostööd tegema, vaadelda, uurida, analüüsida ja katsetada. Õuekeskkond, kus on piiramatuid võimalusi õppimiseks, toetab lapse igakülgselt arengut. Varasemad alushariduse uuringud tõendavad, et erinevad õuesõppe tegevused ja väliskeskkond avaldavad positiivset mõju lapse arengule, pakkudes paindlikkust kujutlus- ja fantaasiamängudeks, toetades sotsiaalsete oskuste (sh suhtlemisoskust) ning motoorsete oskuste arengut (Canning, 2010; Barbour, 1999; Pate *et al.*, 2004).

Õuesõppe puhul võib välja tuua viis olulist tunnusjoont (Fenoughty, 2002 - viidatud Tuuling, 2018:119 kaudu):

- ✓ koht, mis toetab õppimist;
- ✓ õppimine erinevate meelte kaudu;
- ✓ tegu e aktiivne osavõtt õppeprotsessist, samuti isetegemine – millegi valmistamine;
- ✓ arusaamine ja õpitu reflekteerimine ning seoste loomine uute teadmiste ning eelteadmiste vahel;
- ✓ „iva leidmine“ e mõttetuumade tabamine, midagi olulist, mida edasi õpetada.

Kõigi nende tunnusjoonte koosmõju tingib parima õppeedukuse, mille tõhusust tõendab ka Dale'i püramiid (joonis 1). Ameerika haridusteadlane Edgar Dale (1954) lõi õppimise püramiidi, et näidata erinevate tegevuste ja meetodite kasutamise efektiivsust ja seost uute teadmiste omandamisega. Püramiidist ilmneb, kuidas aktiivse e õpetamine tegevuse kaudu avaldab maksimaalset tõhusust õppimisele (Tuuling, 2018).

Joonis 1. Õppimise püramiid (Dale 1954)

Brian Wattchow ja Mike Brown (2011) kirjutavad oma teoses, et õuesõppealane teooria ei kujunda ainult õpetajate mõtteviisi, vaid võib mõjutada hariduspoliitika ja õppekavade arengut. Selle eesmärk on näidata, et õppimine on terviklik protsess, kus loodus, kultuur ja kogemus on omavahel seotud.

Toetudes teooriale, võib öelda, et õuesõpe on lähenemisviis ja õppimismeetod, mis leiab aset väljaspool rühmaruumi. See on hästi kavandatud õppetegevus, millel on ühtne kriteerium –

vahetu kogemine kõigi meelte kaudu, mis ühendab eneses läbiviimise koha kui ka sisu. Õuesõpe seob omavahel teooria ja praktika ning loob tervikpildi ning aitab efektiivselt omandada uusi teadmisi ja oskusi.

1.3 Õuesõppe olulisus lapse arengus

Uued võimalused neuropsühholoogias ja uudsed katsemetoodikad on muutnud viimastel aastakümnetel ettekujutuse väikelaste arengust. Juba olemasolevatele teooriatele lisandub uusi teoreetilisi kontseptsioone, nt süsteemiteooria. Arengupsühholoogia kirjeldab erinevaid kontseptsioone, mida tuleks arvestada laste arendamisel. Aina enam kasutatakse terminit „kogev laps“ e *experiential child*, mille keskmeks on lapse isiklik vaatenurk ja läbielatu olulisus (Kikas, 2008, lk 11,13). Katherine Nelson (2007, lk 1) on öelnud: „Areng sõltub kogemusest ja õppimisest, saavutatuna lapse unikaalset perspektiivi. Laps otsib aktiivselt tähenduslikke kogemusi vastavuses oma hetke vajaduste ja huvidega, mõtestab kogemusi täiskasvanute toel, oma mälule ja võimalustele vastavalt.“ Lars Owe Dahlgren (2012) on seisukohal, et õuesõpe avab lapsele ukse loomuliku uudishimu tekkeks ja küsimuste sünniks ümbritseva maailma kohta, mis on tähtis alus õppimise vaatenurgast.

Juba vanast ajast eksisteerib ütlus, et lapsed kuuluvad loodusega kokku. Seega, mida rohkem laps aega õues veedab, seda tugevam ja tervem inimene temast välja kasvab ning kes omab olulisi teadmisi ümbritseva keskkonna kohta (Onsell, 1999; Eman, 1999; Måstensson, 2004 – viidatud Grahn *et al.*, 2012: 65 kaudu). Laps vajab mänguks aega, et järele mõelda ning tegelikkust tajuda. Lasteaed on võib-olla ainus koht, kus lapsed saavad argipäevadel õues viibida. Õues mängimise määratlevad mängud, kus spontaanselt aktiveeruvad kõik meeled ning esineb laialihaardelisus. Nende koosmõjul muutub õuekeskkond lapsele võrdväärseks kaaslaseks. Uuringud on näidanud, et loodusrohketes keskkondades kasvavatel lastel on parem kontsentratsioonivõime, koordinatsioon, võime kiiresti ja vastupidavalt joosta, esineb vähem ülekaalulisust, vägivalda ja käitumiskursusi (Grahn *et al.*, 2012).

Looduses viibimine parandab vaimset tervist ja toetab füüsilist arengut, eriti varases eas. Nina Nelson (2012) on arvamisel, et vabas õhus viibimine ja regulaarne füüsiline tegevus vähendavad stressi, tugevdavad immuunsüsteemi ja parandavad õpiedukust. Samuti aitab see süvendada laste seotust looduse ja kogukonnaga, arendades empaatiat ja kuuluvustunnet ning soovi panustada positiivsesse muutusesse. Selle lähenemise kaudu saavad lapsed paremini mõista oma kodukoha ainulaadset ajalugu ning süvendada oma arusaamist.

Õuesõpe aitab lastel mõista oma rolli maailmas ja arendada vastutustundlikku maailmavaadet (Aguayo, 2025).

D'Elia jt (2020) rõhutavad, et füüsiline aktiivsus on koolieelses eas eriti oluline arengufaas. Seda vanust iseloomustab suurem vastuvõtlikkus muutustele ja õppimisele võrreldes hilisemas eas. Uurijad väidavad, et funktsionaalsete liigutuste struktureerimine ja motoorsete oskuste arendamine ja tugevdamine on eriti olulised selles vanuses. Nina Nelson (2012) leiab, et tulevasele psüühilisele ja füüsilisele tervisele pannakse alus juba varases lapseas, mil lapse aju plastilisus ja regeneratiivsus on suurim. Võimalus liikuda õppeprotsessis toetab mitte ainult funktsionaalsete liigutuste struktureerimist ja motoorseid oskuseid, vaid ulatub laste kognitiivse, emotsionaalse, suhtlemis- ja sotsiaalse arengu toetamiseni (Kryževičienė & Jonušauskienė, 2024). Lisaks toovad Beliauskienė ja Bagdonas (2016) esile koolieelses eas kujunenud oskuste ja harjumuste pikaajalist püsivust (Beliauskienė & Bagdonas, 2016. Priešmokyklinio amžiaus vaikų sveikos gyvensenos ugdymas. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų rengimo problematika: tarptautinė mokslinė praktinė konferencija, 50 56 – viidatud Kryževičienė & Jonušauskienė, 2024: 201 kaudu).

Maret Vihman (2016) on kirjutanud, et õues õppival lapsel osalevad protsessis kõik meeled – laps saab näha, kompida, kuulda, nuusutada, tajuda ning tunnetada. See on lapse loomupärane tung. Mida rohkem meeli on õpiprotsessis kaasatud, seda tõenäolisem on tunnete ja emotsioonide teke, mis aitavad nähtut ja kogetut mõista ja kinnistada. Mikk Sarv'e (2007) arvates on laste sügavamate ning mitmekülgsemate teadmiste aluseks reaalsed olukorrad, kus laps saab olla kehaliselt aktiivne ja rakendades erinevaid maastikke (Sarv, 2007 – viidatud Vihman, 2016:7 kaudu).

Kuna sotsiaalsed oskused ja oskus efektiivselt suhelda ei ole kaasa sündinud, tuleb neid arendada. Selleks on vaja lastel õppida, kuidas üksteist usaldada, aidata ja toetada, märgata teiste vajadusi, arusaadavalt infot jagada, probleeme konstruktiivselt lahendada (Koppel, i.a). Maret Vihman (2016) rõhutab, et õuesõppe kaudu saab arendada sotsiaalseid oskusi ning koostööd, kuna see eeldab rühmades tegutsemist. Meeskonnatöö tingib olukorra, kus osalejad sõltuvad, toetavad, mõjutavad ja täiustavad üksteist, luues seeläbi usalduslikke suhteid ja kindlustunnet. Lehte Tuuling (2018) on seiskohal, et õues õppimine toetab sotsiaalsete oskuste arengut läbi suhtlemise eri maastikel ja situatsioonides. Õues õppimine

toob need oskused palju paremini nähtavale – avaneb tõeline lapse potentsiaal, nt tuleb esile kreatiivsus või abivalmidus.

Õuesõppe fookuse olulisus on tunde kasvatusel. Looduses võib leida värvi-, lõhna- ja esteetilisi muljeid, mis kutsuvad esile erinevaid emotsioone (Brügge *et al.*, 2008, lk 29). Lapsel on palju võimalusi märkamiseks, uurimiseks ja vaatlemiseks, sest loodus on pidevas muutuses e alati midagi kasvab või areneb. Seeläbi areneb lapse tähelepanu, mis ka täiskasvanueas aitab enda ümber toimuvat märgata. Õuesõppe üks parimaid tunnusjooni on just tahtelise fookuse hoidmise harjutamine (Tuuling, 2018, lk 123).

Õues õppimine mõjub lapse heaolule ja arengule positiivselt, sest see soodustab tervisliku ja aktiivse eluviisi formeerumist, kus laps saab olla vaba ja füüsiliselt aktiivne. Samuti toetab see enesekindluse ja sisemise heaolu kujunemist läbi hästi toimivate suhete teiste lastega – arutlused, koostöö, järjekorra ootamine jm. Õuesõppe pakub võimalusi uuteks väljakutseteks, hinnata riske ja arendada oskust keeruliste situatsioonidega toime tulema, sealjuures viibides järelevalve all ja ohutus keskkonnas. Läbi õuesõppe leiab tuge lapse arenev kreatiivsus ning konfliktide lahendamise oskus. Õues õppimine loob eeldused lapse fantaasiavõime, taibukuse ja leidlikkuse arenguks. Kokkuvõtvalt pakub õuesõppe lapsele otsest kokkupuudet looduse maailmaga, mis annab võimaluse ainulaadseteks kogemusteks. (Tuuling, 2018, lk 121)

1.4 Kodu ja lasteasutuse koostöö olulisus õuesõppe rakendamisel lasteaias

Iga lapsevanema sooviks on õnnelik ja rõõmus laps, kes saab elus hästi hakkama. Selleks, et toetada last ja jõuda eesmärgini, tuleb tõsta lapsevanemate teadlikkust lapse arengust ja efektiivsetest kasvatusviisidest (Murrik, 2024, lk 52). Seda saab saavutada vaid läbi osapoolte omavahelise koostöö. Sealjuures on õpetaja roll määrava tähtsusega, sest just tema on eduka koostöö algataja, kavandaja, arendaja ja vastutaja (Õun & Suur, 2009). Sirje Almann (2006) on arvamusel, et ainult koostöös saab teadlikult lapse arengut toetada.

Alushariduse riikliku õppekava (2025) kohaselt teevad lasteasutus ja lapsevanemad koostööd lapse arengu ja tervise toetamiseks, mis põhineb lugupidamisel ja usaldusel. Õpetajad kaasavad võimalusel lapsevanemaid õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisse ja läbiviimisesse, nt õppekäikude planeerimisse ja läbiviimisesse. Pidev ja tihe koostöö lapsevanema ja õpetaja vahel aitab oluliselt lapse arengule kaasa (Kööp, 2018, lk 344). Irina Ossadtšaja (2022) uuringust selgus, et umbes pooled uuringus osalenud õpetajatest ei kaasa

lapsevanemaid õppekäikudele ega õuesõppe tegevustesse; vaid üks õpetaja kaasab vanemaid õuesõppe kavandamiseprotsessi.

Lapsevanemate seas läbi viidud küsitlused tõendavad, et koostööga ollakse rahul siis, kui tegevus vastab lapsevanemate ootustele. Lapsevanemad suhtuvad positiivselt võimalusse osaleda õppetegevuse kavandamisel ja hindamisel (Almann, 2004). Viimased uuringud on näidanud, et lapsevanemate valmisolek osaleda õueõppe tegevustes on kõrge, kuid osalust võivad takistada töö- ja perekohustused (Kalling, 2025). Õuesõppealased uuringud näitavad lapsevanemate toetavat suhtumist õuetevgevustesse ning tunnistavad selle positiivset mõju. Vaatamata sellele, eelistavad vanemad siseruumides läbiviidavaid tegevusi. Esiteks selle põhjuseks on lapsevanemate hirmud lapse turvalisuse pärast, teiseks vähene informeeritus kavandatud õuetevgevuse kohta. Nevin J Harper'i (2017) sõnul ei ole lapsevanematel vastuväiteid seni, kuni neid hoitakse piisavalt informeerituna. Seega on lapsevanemate roll otsustava tähtsusega, mis määrab kas ja kui palju saab laps õues viibida (Mart, 2021, lk 369).

Kokkuvõtvalt õuesõppe rakendamine eeldab, et vanemad mõistavad selle eesmärgi ja kasu, mida saavutatakse avatud, usaldusliku ja järjepideva koostöö kaudu. Kodu ja lasteasutuse koostöö olulisus seisneb õuesõppe rakendamisel lasteaias lapse tervikliku arengu toetamises, kuna see annab lapsel võimaluse kogeda rohkem õuesõppe positiivset mõju. Samuti lapsevanemate teadlikkuse tõstmine, sest see aitab tõsta usaldust ja vähendada hirme, mis omakorda suurendavad lapsevanemate poolset toetust. Ilma lapsevanemate toetuseta jääb õuesõppe potentsiaal osaliselt kasutamata.

2 UURIMISTÖÖ METOODIKA

2.1 Uurimistöö eesmärk ja peamised uurimisküsimused

Lapse igakülgseks arenguks soodsa keskkonna loomisel on oluline kodu ja lasteasutuse koostöö ja jagatud väärtused. Sellest tulenevalt on oluline uurida ka lapsevanamate arvamusi ja hoiakuid lasteaias kasutatavate pedagoogilise lähenemiste kohta. Käesoleva uurimistöö probleem seisneb lapsevanemate väheses teadlikkuses õuesõppe olemusest ja selle rakendamise võimalustest, mis võib olla põhjuseks negatiivsete hoiakute, hirmude ja toetuse puudumise kujunemisel.

Uurimistöö eesmärk on selgitada välja lapsevanemate teadlikkus õuesõppest ja nende hoiakuid selle rakendamise suhtes koostöös koduga Ahtme linnaosa lasteaedade näitel.

Uurimisprobleemist lähtuvalt on püstitud järgmised uurimisküsimused, millele otsitakse vastuseid:

- Mida lapsevanemad mõistavad õuesõppe all?
- Kuidas lapsevanemad suhtuvad õuesõppe rakendamisse lasteaias?
- Milliste koostööd soodustavate tegevuste kaudu eelistavad lapsevanemad panustada õuesõppesse?
- Milliseid õuesõppe meetodeid lapsevanemad kasutavad kodukeskkonnas lastega tegelemisel?

2.2 Uurimis- ja andmetöötlusmeetodi kirjeldus

Empiirilise uurimise läbiviimiseks kasutati kvantitatiivset uurimismeetodit, mille käigus uurimisinstrumentina loodi eesti- (Lisa 1) ja venekeelne küsimustik (Lisa 2). Venekeelne küsimustik koostati sellepärast, et saada vene emakeelega lapsevanamatelt võimalikult tõeseid ja objektiivseid vastuseid uurimisküsimustele. Autor valis küsimustiku, sest see võimaldab koguda suure hulga statistilisi andmeid ning kaasata paljusid inimesi, esitades rohkelt küsimusi. Samuti hoiab valitud uurimisinstrument ja –meetod kokku uurija vaeva ja aega. Küsitluse rakendamisel on ka miinused, nt arvatakse, et antud viisil kogutud andmed on pealiskaudsed ning vastava uurimuse teoreetiline panus kasin. Miinuste hulgas on välja toodud uuringust osalejate tõsidust ja ausust küsimustele vastamisel, kui hästi on osalejad

küsimustest aru saanud, mida uurijal on hiljem raske tuvastada (Hirsijärvi, Remes, Sajavaara, 2005, lk 182).

Ankeet loodi *Google Forms* keskkonnas ja see koosneb 21 küsimusest, mis koondab endas avatud, valikvastustega ning Likerti astmestikel e skaaladel põhinevaid küsimusi. Küsimused jaotuvad kolme ossa: esimene annab ülevaate lapsevanemate teadlikkusest õuesõppest ja suhtumisest selle rakendamisse; teine annab ülevaate lapsevanemate kasutatavatest õuesõppe meetoditest kodustes tingimustes ning lasteasutuse ja kodu omavahelisest koostööst antud valdkonnas; kolmas hõlmab küsimusi demograafiliste andmete kohta nagu vanus, haridus, lasteaias käivate laste vanus ja sugu. Ankeet võimaldab uurida lapsevanemate õuesõppekohaseid hoiakuid, tegevusi, teadmisi, arvamusi ning põhjendusi.

Andmete töötlemiseks kasutati tekstitöötlusprogrammi *Microsoft Word* ja tabelarvutusprogrammi *Microsoft Excel*. Kogutud andmeid analüüsiti kirjeldava statistika meetodil ning tulemusi esitati joonistel ja tabelites protsentuaalselt (Rootalu, 2014). See meetod valiti, kuna kirjeldav statistika võimaldab teha kogutud andmetest kokkuvõtteid ning neid kirjeldada (Niglas, lk 4). Jooniste visualiseerimiseks kohaldati sektor- ja tulpdiagramme.

Venekeelse ankeedi avatud küsimustele saadud vastuseid tõlgiti autori poolt eesti keelde. Konkreetsete sõnade/mõistete tõlkimisel kasutati vähesel määral *ChatGPT* abi. Tulemuste ja nende analüüsis, kokkuvõtete tegemisel kasutati juba eelnevalt tõlgitud andmeid.

Andmete konfidentsiaalsus tagati kasutades andmeid üldistatud kujul, koguti andmeid, mis ei võimalda isiksust identifitseerida ning neid töödeldi vaid antud uurimistöö eesmärgil. Andmetöötluse usaldusväärsust toetab uurimisprotseduuri kirjelduse läbipaistvus.

2.3 Uurimisprotseduuri kirjeldus

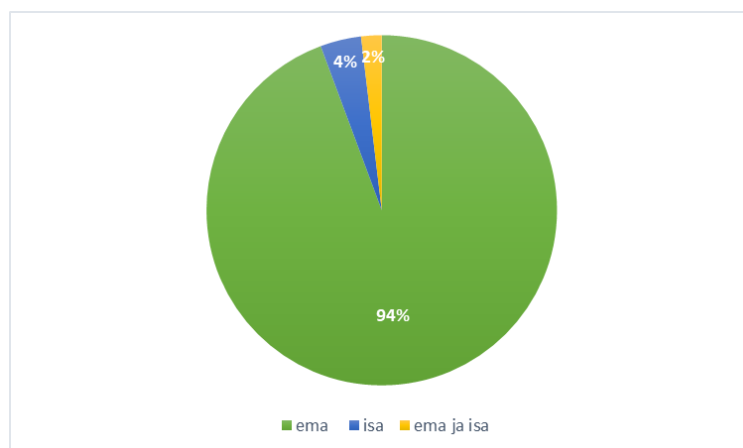
Valminud *Google Forms* keskkonnas ankeeti katsetati enne laialisaatmist pilootuuringus, mis võimaldas viia sisse vajalikud korrektuurid.

Pärast parandusi saadeti 2025. aasta detsembrikuu alguses ankeedid elektrooniliselt Kohtla-Järve haridusspetsialistile, kes edastas need Ahtme linnaosa lasteaedade esindajatele. Küsimustikule vastamiseks oli eraldatud kolm nädalat. Kuna tagastatud ankeetide arv moodustas 50% loodetavast osalejate arvu miinimumist, otsustati küsimustikud edastada paberkandjal. 2026. aasta jaanuarikuus viidi 10 ankeeti igale viie lasteaia esindajale, kes

edastasid need lasteaiaõpetajatele. Ankeedile tuli vastata piiratud aja jooksul e ühe nädala jooksul.

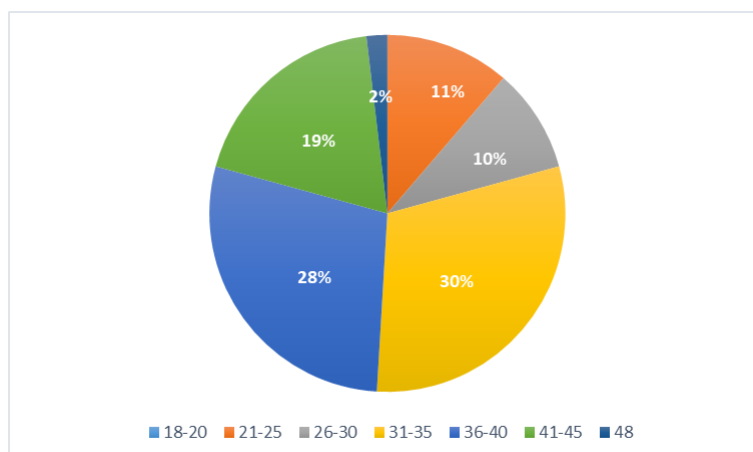
2.4 Uurimistöö valimi kirjeldus

Uurimistöö valimi moodustasid viie Kohtla-Järve Ahtme linnaosa lasteaedades käivate laste vanemad. Uuringus osalemine oli vabatahtlik ja anonüümne, millest võttis osa 53 lapsevanemat. Ankeedile vastasid enamasti emad, mis moodustas koguarvust 94%, isade osalus moodustas 4% ja ühele ankeedile vastasid ema ja isa ühiselt 2% (joonis 2).

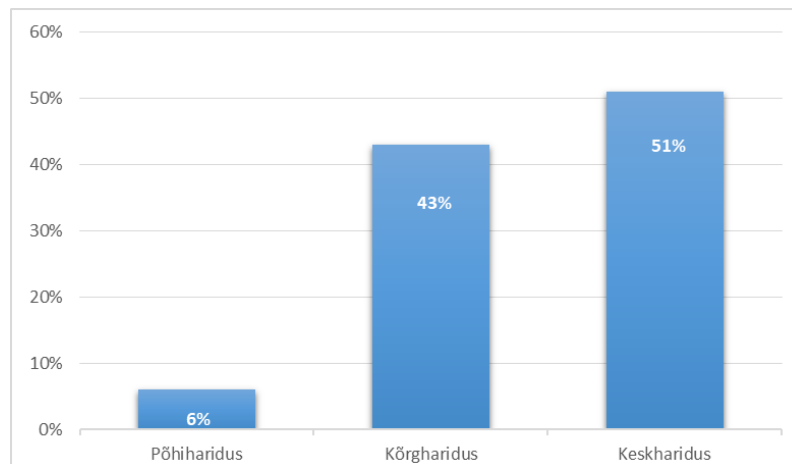
Joonis 2. Küsitluses osalenud lapsevanemate sugu

Kõige enam osalenud lapsevanematest olid vanusevahemikus 31–35 a ja moodustasid 30%, 28% lapsevanematest olid vanuses 36–40 a, 19% olid vanuses 41–45 a, 11% olid vanuses 21–25 a, 10% moodustasid 26–30 a lapsevanemad, 2% oli lapsevanem 48-aastane e üks vastaja. Vanusevahemikus 18–20 a lapsevanemaid küsitluses ei osalenud (joonis 3).

Joonis 3. Küsitluses osalenud lapsevanemate vanus

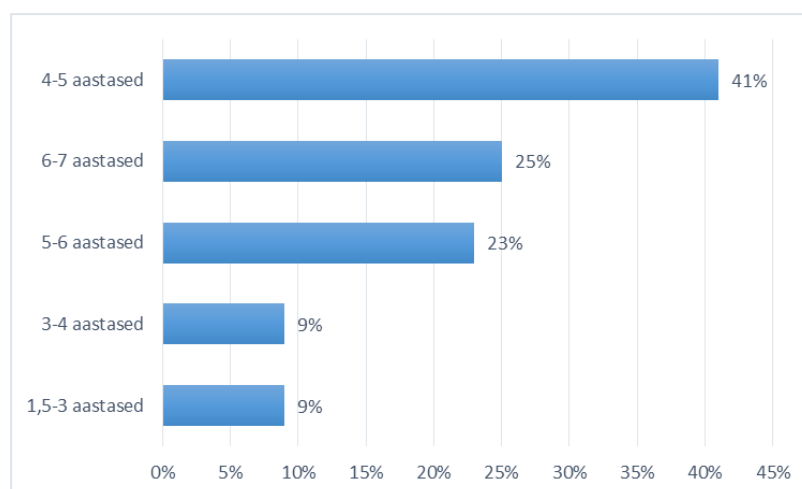
Järgmine joonis iseloomustab lapsevanemate haridustaset, mis jaguneb alljärgnevalt: keskharidus oli 51%, kõrgharidus oli 43%, põhiharidus 6%. Kõige rohkem osales uuringus keskharidusega ning kõige vähem põhiharidusega lapsevanemaid (joonis 4).

Joonis 4. Küsitluses osalenud lapsevanemate haridustase

Uuringus osales rohkem lapsevanemaid, kellel on tütreid, nende osakaal oli 53%. Lapsevanemad, kellel on pojad, moodustasid 47%. Ühel lapsevanemal käivad lasteaias nii tütar kui ka poeg. Ühel vastajatest käivad lasteaias kaks tütar.

Kõige rohkem osalesid uuringus lapsevanemad, kelle lapsed on 4–5 a, mis moodustas 41%. 25% moodustasid 6–7 a laste vanemad, 23% moodustasid 5–6 a vanemad. 1,5–3 a ja 3–4 a laste vanemaid oli võrdselt e kummastki vanuse kategooriast 9% (joonis 5).

Joonis 5. Lasteaias käivate laste vanus

3 TULEMUSED JA NENDE ANALÜÜS

3.1 Lastevanemate teadlikkus õuesõppest ja suhtumine selle rakendamisse

Esimesele avatud küsimusele said lapsevanemad selgitada oma sõnadega, mida nad mõistavad õuesõppe termini all. Saadud vastustest selgus, et suurem osa lapsevanemaid seostab õuesõpet looduse tundmaõppimisega/loodusõpetusega, tegevusega, mis leiab aset väljaspool rühmaruumi. Samuti oli välja toodud aktiivne, mänguline, interaktiivne, vaatlustel põhinev õpe. Sarnaseid vastuseid esitasid ca 56% lapsevanematest.

Teine grupp lapsevanemaid rõhutasid tegevuse planeeritust ja ümbritseva maailmaga tutvumist/tundmaõppimist väljaspool siseruume; lapse huvitatavust tegevuse vastu, mis aitab omandatud paremini meelde jätta; lapse iseseisvust läbi praktiliste tegevuste, sotsiaalsete oskuste arendamist. Sarnaseid vastuseid esitasid ca 25%.

Kolmas grupp lapsevanemaid orienteerus lapse füüsilisele, tervise tugevdamisele ja üldoskuste arengule. Sarnaseid vastuseid esitasid ca 13% vastajatest. Kõige väiksem osa vastajatest seostas õuesõpet jalutuskäikudega, mille ajal midagi õpitakse või õpetatakse, ca 6% vastajatest. Mõned näited õuesõppe definitsioonidest:

Vestlused lastega ümbritsevast maailmast jalutuskäigu ajal (LA 9)(autori tõlge).

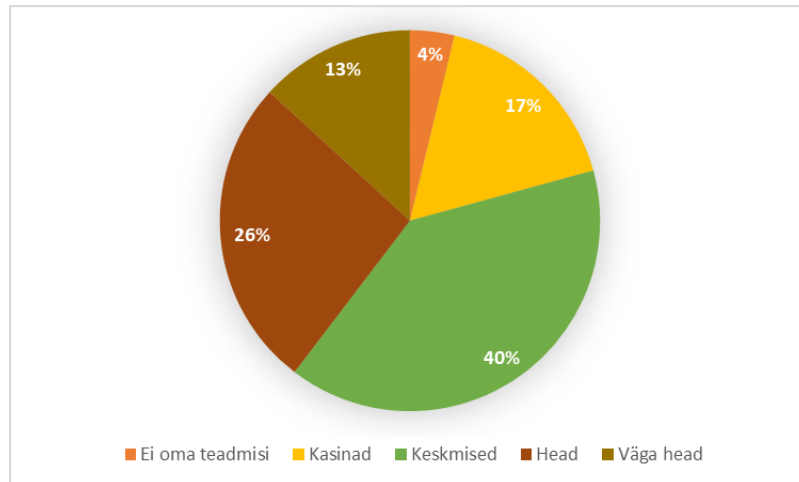
Sotsiaalsete oskuste areng, liikumisaktiivsus, tervise tugevdamine, kommunikatsioon (LA 10)(autori tõlge).

See on õppimine väljaspool ruumi, mis suurendab huvi õppimise vastu ja aitab paremini omandada materjali (LA 22)(autori tõlge).

See on õpe, kus laps saab õppida iseseisvalt, läbi katsetamise. Leida ise lahendused (LA 49)(autori tõlge).

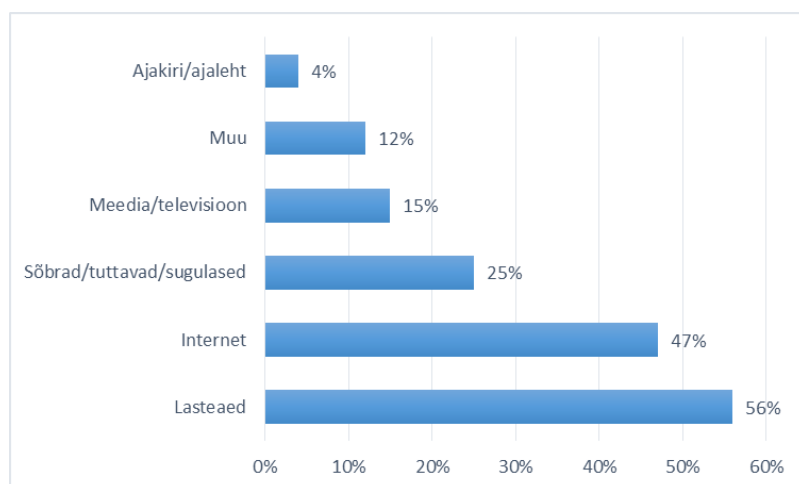
Laste õpetamine väljaspool haridusasutust, looduskeskkonna kasutamine praktiliseks õppeks (LA 51)(autori tõlge).

Järgmisele küsimusele said lapsevanemad anda hinnangut oma õuesõppealastele teadmistele. Õuesõppekohased teadmised vanemate enda hinnangul on neil väga head 13% vanematest, 26% hindasid oma teadmisi heaks, 40% vanematest arvasid, et neil on keskmised teadmised. Lapsevanemad, kes märkisid oma teadmisi kasinateks oli 17% ning kellel teadmised puuduvad 4%. Suurem osa vanematest hindavad oma teadmisi keskmiselt (joonis 6).

Joonis 6. Lapsevanemate hinnang oma õuesõppealastele teadmiste kohta

Järgnev küsimus annab ülevaate selle kohta, kust on lapsevanemad hankinud õuesõppealast teavet. Kõige enam on lapsevanemad saanud informatsiooni lasteaiast 56%, seejärel internetist 47%, sõpradelt/tuttavatelt/sugulastelt 25%, meediast/televisioonist 15%, ajakirjadest/ajalehtedest 4% ning „Muu“ alt täiendasid oma vastuseid 12% lapsevanematest. Täiendatud vastused sisaldasid järgmist infot: *õppisin pedagoogikat kõrgkoolis; keskkonnakaitse-alane haridus; kogemus; koolis viidi vahel tunde õues läbi; olen õpetaja; mõtlen välja iseseisvalt, kasutan internetist või videotest saadud ideid* (joonis 7).

Joonis 7. Teave õuesõppe kohta

Järgmisele avatud küsimusele said lapsevanemad anda tagasisidet, milliste infokanalite kaudu nad sooviksid antud teemaga end kurssi viia. Analüüsitud vastuste põhjal võib öelda, et kõige enam soovivad lapsevanemad saada teavet õuesõppe kohta lasteaia kaudu – rühmaõpetajatelt, kes tegevust läbi viivad; rühmaõpetajatelt sotsiaalkanalite kaudu; jagada

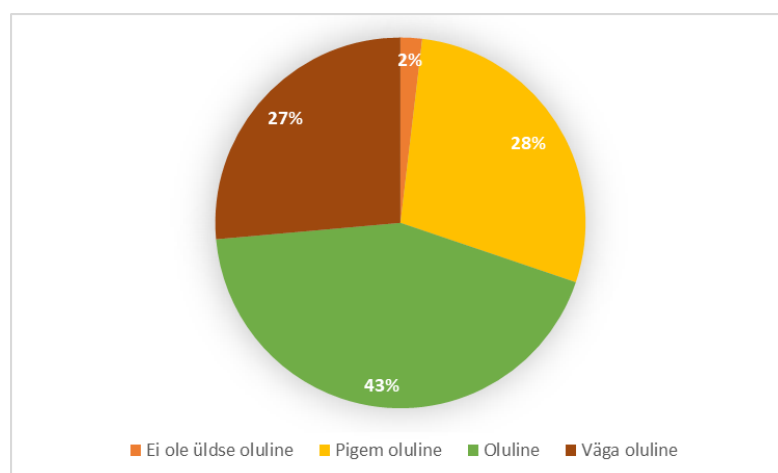
infovoldikuid. Samuti avaldati soovi osaleda vastavasisulisel koolitusel. Lasteaiast teiseks soovitud infoallikaks märgiti internetti. Kõige vähem oli välja toodud infokanalina televisiooni ja ajakirja. Lasteaeda peeti kõige usaldusväärsemaks allikaks:

Võimalusel jagada infovoldikuid (LA 33)(autori tõlge).

Lasteaiaõpetajate käest visuaalsete materjalide, nõuannete ja soovitude näol (LA 37)(autori tõlge).

Sooviksin tutvuda teemaga õpetajate konsultatsioonide kaudu, lapsevanemate koosolekutel ja näitmaterjalide kaudu (infomaterjalid, pildid ja sõnumid lapsevanemate grupis) (LA 52)(autori tõlge).

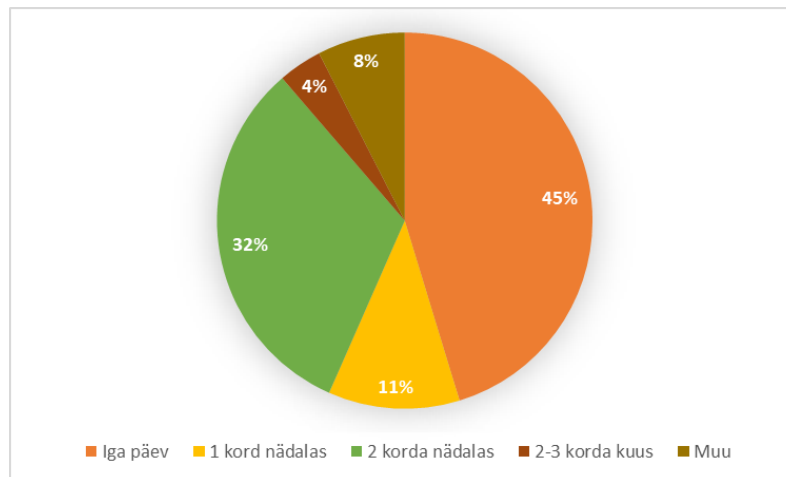
Järgmisele küsimusele said lapsevanemad vastata, kui oluliseks nad peavad õuesõppe läbiviimist lasteaias. 43% lapsevanemaid pidasid õuesõppe läbiviimist lasteaias oluliseks, 28% lapsevanemaid pidas pigem oluliseks, 27% lapsevanemaid pidas väga oluliseks ja 2% pidas üldse mitte oluliseks (joonis 8).

Joonis 8. Õuesõppe läbiviimise olulisus lasteaias

Järgmine küsimus annab ülevaate lapsevanemate arvamustest, kui tihti võiks õuesõpet lasteaias läbi viia. 45% lapsevanematest arvasid, et õuesõpet on sobilik korraldada igapäevaselt, 32% vastajatest olid seisukohal, et õuesõpet võiks läbi viia kaks korda nädalas, 11% lapsevanema meelest võiks õuesõppe aset leida ühel korral nädalas, 4% arvasid, et õuesõpet peaks läbi viima 2–3 korda kuus. 8% kasutasid vastuste variantide seast „Muu“, kus tõsteti esile ilmastikutingimusi ja ühel korral viidati aastaaegadele. Õuesõppe korraldamise sagedus olenevalt ilmaoludest: märgiti kahel korral 1–2 korda nädalas; 3–4

korda nädalas. Seega lapsevanemate meelest õuesõppe korraldamise sagedus sõltub otseselt ilmastikutingimustest (joonis 9).

Joonis 9. Lapsevanemate arvamused õuesõppe läbiviimise sageduse kohta

Järgmine küsimus uuris, kui hästi on lapsevanemad informeeritud oma lapse rühma õuesõppe tegevuste toimumise kohta. Saadud vastustest selgus, et enamik lapsevanemaid ei oska täpselt sellele vastata ega oma vajalikku teavet. Sõnastuses esinesid järgmised mustrid: *mulle tundub, ma loodan, ei ole kindel*. Õuesõppe tegevusi viiakse igapäevaselt läbi, soodsa ilma korral; jalutuskäigu ajal ilmnes vähem lapsevanemate vastusest võrreldes lapsevanematega, kellel vastav teave puudus. Korduvaks mustriks võib pidada sõnastust: *iga päev jalutavad, iga päev jalutuskäigu ajal*. Väga vähesed tõid välja konkreetse tegevuste arvu nädala või kuu lõikes. Umbmäärseid vastuseid, nagu *tihti*, esines kõige vähem. Vastustest võib välja lugeda, et lapsevanem peab iga jalutuskäiku või lapse õues viibimise aega õuesõppeks:

Jalutuskäigu ajal – iga päev (LA 19)(autori tõlge).

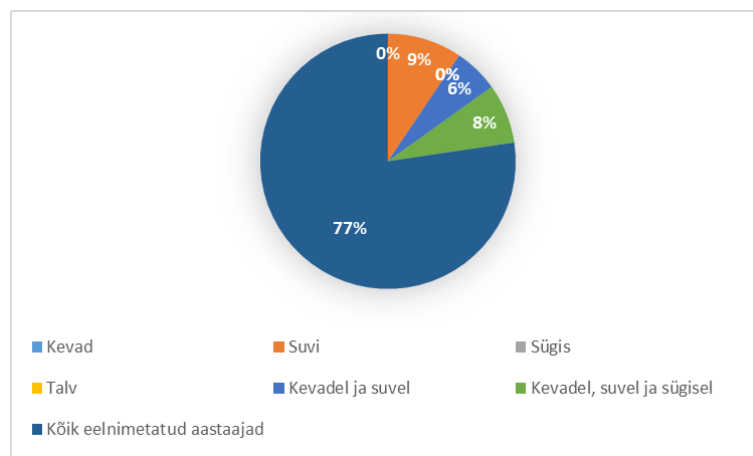
Minu arvates on need tegevused, mida õpetaja viib läbi jalutuskäigu ajal (LA 30)(autori tõlge).

Laps käib sõimerühmas, käiakse iga päev õues jalutamas 10:00–11:00 (LA 39)(autori tõlge).

Kokkuvõtvalt võib öelda, et valdav osa vanematest ei oma informatsiooni oma lapse rühma õuesõppe tegevuste kohta. Saadud vastustest võib järeldada, et lapsevanemad peavad ekslikult iga õues viibimist õuesõppeks. Põhjuseks võib olla puudulik koostöö osapoolte vahel ning lapsevanemate arusaam õuesõppest. Eelmistest küsimustest selgus, et vaid 56%

lapsevanematest on saanud infot lasteaia kaudu ja neil, kellel on vähesed teadmised, soovivad infot saada ennekoike rühmaõpetajatelt.

Järgmisena uuriti, milline aastaeg/ad on lapsevanemate arvates kõige sobilikum/ad õuesõppe rakendamiseks. 77% lapsevanema arvates sobivad õuesõppe korraldamiseks kõik aastaajad. 9% lapsevanematest arvasid, et õuesõpet saab rakendada vaid suvel. 8% lapsevanematest märkisid sobivateks aastaaegadeks kevadet, suve ja sügist. 6% lapsevanematest pidas sobivaks kevadet ja suve. Toetudes tulemustele, võib väita, et lapsevanemad peavad kõige ebasobivamaks aastajaks talve ja seejärel sügist õuesõppe rakendamiseks (joonis 10).

Joonis 10. Õuesõppe rakendamiseks sobivad aastaajad – lapsevanemate arvamus

Järgmine küsimus uuris, kuidas lapsevanemad nõustuvad väitega, et laps peaks viibima õues võimalikult palju ja iga ilmaga, seejärel põhjendama oma vastust. Valdav osa vanematest ei olnud antud väitega nõus või olid osaliselt nõus. Argumentideks toodi välja ebasoodsaid ilmastikuolusid, lapse tervises seisundiga arvestamist:

Mitte iga ilmaga. Lapse tervis on esikohal. Soodsa ilma korral (mitte pakasega või vihmaga) õues viibimine tuleb ainult kasuks (LA 16)(autori tõlge).

Ei ole nõus – ilm, mis ei sobi õues aja veetmiseks (LA 46)(autori tõlge).

Ei ole täiesti nõus, palava ilma (28°C) korral ja külmal ajal (-15°C) pigem siseruumis või varjualuse all. Paduvihma ajal ei sooviks ka õues olla (LA 48)(autori tõlge).

Lapsevanemate osakaal, kes olid väitega täiesti nõus, oli veidi väiksem võrreldes eelmise grupi lapsevanematega. Lapsevanemad põhjendasid, millist kasu, positiivset mõju avaldab õues viibimine lapse terviklikule arengule ja tervisele; mainiti füüsilise, vaimse ja

emotsionaalse arengu stimuleerimist, huvi kasvu õppimise vastu, sobivat riietust. Lapsevanemate seas, kes olid väitega nõus või pigem nõus, leidsid mõned vanemad, kes tõid välja lapse enesetunde, ohutuse, ilmaolusid ja tervises seisundit:

Üldiselt olen nõus, kuid tuleb arvestada ilmastikutingimustega ja enesetundega (LA 22)(autori tõlge).

Peab õues viibima enamikus ilmastikuoludes, et tugevdada immuunsust ja arengut, kuid mitte ekstreemsete temperatuuride korral (palavus, tuul, vihm, torm) (LA 27)(autori tõlge).

Nõus, kuna värskes õhus viibimine on oluline lapse tervise ja arengu seisukohalt, arvestades ilmastikutingimusi, enesetunnet ja õiget riietust (LA 37)(autori tõlge).

Pigem olen nõus, sest lapsel on kasulik viibida õues võimalikult palju, kuid halva ilmaga tuleb arvestada laste ohutusega ja enesetundega (LA 52)(autori tõlge).

Tulemused näitavad, et suurem osa lapsevanematest tunnevad muret lapse ohutuse, tervise ja enesetunde pärast, olenemata, kas väitega ollakse nõus või mitte. Tulemustest võib järeldada, et lapsevanemate jaoks on ilmastikuolud ning lapse tervislik seisund väga olulised õues viibimise aja mõjutajad.

Järgmised väited annavad ülevaate lapsevanemate õuesõppe olemuse mõistmisest ja hinnangust lapse arengule. Väitega, et õuesõppe on rühmasiseste tegevuste õue viimine, olid lapsevanematest nõus 47% ja pigem nõus 23%, pigem ei olnud nõus 19% ja ei olnud üldse nõus 9% vastajatest, väitele ei osanud vastata 2%. Väitega, et õuesõppe käigus areneb lapse koostöö- ja suhtlemisoskus, olid vastajatest nõus 72% ja pigem nõus 22%, pigem ei olnud nõus 6%. Väitega, et õuesõppe võimaldab kogeda kõigi meeltega, olid lapsevanematest nõus 66% ja pigem nõus 28%, pigem ei olnud nõus 6%. Väitega, et õuesõppe kasutamine arendab lapses iseseisvust läbi reaalsete olukordade, olid lapsevanematest nõus 56% ja pigem nõus 36%, pigem ei olnud nõus 4% ja ei olnud üldse nõus 2%, väitele ei osanud vastata 2% lapsevanematest. Väitega, et liikumine ja tegutsemine arendavad mõtlemist, oli lapsevanematest nõus 79% ja pigem nõus 17%, pigem ei olnud nõus 2% ja väitele ei osanud vastata 2% lapsevanematest. Väitega, et õuesõppe tugineb ainult teoorial ja praktilised tegevused puuduvad, olid lapsevanematest nõus 7% ja pigem nõus 6%, pigem ei olnud nõus 23% ja üldse ei olnud nõus 49% lapsevanematest, 15% ei osanud väitele vastata. Väitega, et õuesõppe rakendamine arendab loovust, olid vastajatest nõus 62% ja pigem nõus 32%, pigem ei olnud nõus 2% ja väitele ei osanud vastata 4% lapsevanematest (tabel 1).

Tabel 1. Väited õuesõppe olemusest ja mõjust lapse arengule

	Nõus	Pigem nõus	Pigem ei ole nõus	Ei ole üldse nõus	Ei oska öelda
Õuesõppe on rühmasiseste tegevuste õue viimine.	47%	23%	19%	9%	2%
Õuesõppe käigus areneb lapse koostöö- ja suhtlemisoskus.	72%	22%	6%	-	-
Õuesõppe võimaldab kogeda kõigi meeltega.	66%	28%	6%	-	-
Õuesõppe kasutamine arendab lapses iseseisvust läbi reaalsete olukordade.	56%	36%	4%	2%	2%
Liikumine ja tegutsemine arendavad mõtlemist.	79%	17%	2%	-	2%
Õuesõppe tugineb ainult teoorial, praktilised tegevused puuduvad.	7%	6%	23%	49%	15%
Õuesõppe rakendamine arendab loovust.	62%	32%	2%	-	4%

Tulemused näitavad, et valdav osa lapsevanematest mõistavad õuesõppe olemust, kuid arvavad väärtalt, et kõik õue viidud rühmasisesed tegevused samastuvad õuesõppega. Samas leiavad lapsevanemad, et õuesõppe aitab oluliselt kaasa laste oskuste arengule. Analüüsitud tulemuste põhjal võib väita, et eksisteerib kindel osa lapsevanemaid, kellel ei ole antud lähenemisviisiga kokkupuudet üldse olnud; on olemas lapsevanemaid, kellel puuduvad seisukohad selles valdkonnas; on olemas lapsevanemaid, kes ei näe õuesõpet kui olulist tegurit lapse sotsiaal-emotsionaalsete, kognitiivsete, motoorsete oskuste arendamise võimalusena.

Järgmised väited annavad ülevaate, millist mõju avaldab õuesõppe rakendamine lapse tervisele lapsevanemate hinnangul. Väitega, et õuesõppe vähendab stressi ja ärevust, olid vastajatest nõus 60% ja pigem nõus 32%, pigem ei olnud nõus 4% ja ei osanud vastata 4% lapsevanematest. Väitega, et õuesõppe mõjub koormavalt, nõustus 4% vastajatest, pigem olid nõus 11%, pigem ei nõustunud 49% lapsevanematest, 26% lapsevanematest arvas, et need ei ole omavahel seotud, väitele ei osanud vastata 10% lapsevanematest. Väitega, et õuesõppe tekitab väsimust ja kurnatust, olid vastajatest pigem nõus 2%, pigem ei olnud nõus 49%, 41% arvas, et need ei ole seotud ja väitele ei osanud vastata 8% lapsevanematest. Väitega, et õuesõppe kujundab liikumisharjumusi, olid nõus 73%, pigem olid nõus 21% ja väitele ei

osanud vastata 6% lapsevanematest. Väitega, et õuesõpe vähendab haigestumisi, olid vastajatest nõus 58%, pigem olid nõus 30%, pigem ei olnud nõus 2%, need ei ole omavahel seotud 2% ning väitele ei osanud vastata 8% lapsevanematest. Väitega, et õuesõpe parandab füüsisist ja mootorikat, olid vastajatest nõus 66% ja pigem nõus 32%, väitele ei osanud vastata 2% lapsevanematest. Väitega, et õuesõpe parandab keskendumisvõimet, olid vastajatest nõus 55% ja pigem nõus 34%, pigem ei olnud nõus 2% ja väitele ei osanud vastata 9% lapsevanematest. Väitega, et õuesõpe vähendab vägivalda ja käitumisraskusi, olid vastajatest nõus 38% ja pigem nõus 37%, pigem ei olnud nõus 2%, omavahel ei seostanu 4% ja väitele ei osanud vastata 19% lapsevanematest. Väitega, et õuesõpe tugevdab immuunsust, olid vastajatest nõus 64% ja pigem nõus 32%, väitele ei osanud vastata 4% lapsevanematest (tabel 2).

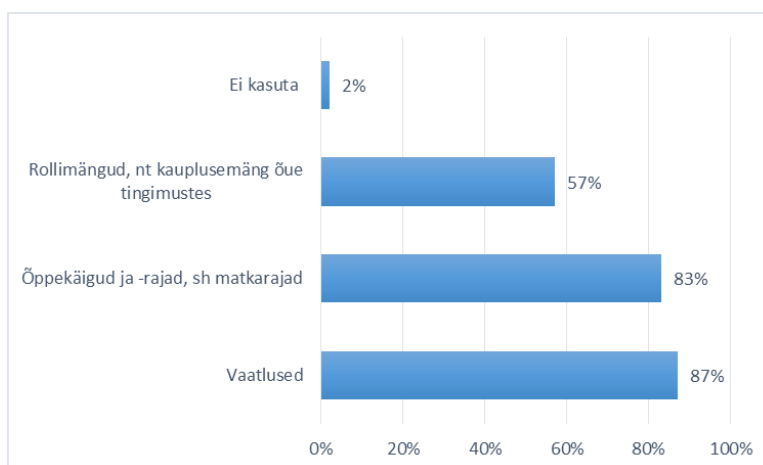
Tabel 2. Õuesõppe mõju lapse tervisele lapsevanemate hinnangul

	Nõus	Pigem nõus	Pigem ei ole nõus	Ei ole seotud	Ei oska öelda
Vähendab stressi ja ärevust.	60%	32%	4%	-	4%
Mõjub koormavalt.	4%	11%	49%	26%	10%
Tekitab väsimust ja kurnatust.	-	2%	49%	41%	8%
Kujundab liikumisharjumusi.	73%	21%	-	-	6%
Vähendab haigestumisi.	58%	30%	2%	2%	8%
Parandab füüsisist ja mootorikat.	66%	32%	-	-	2%
Parandab keskendumisvõimet.	55%	34%	2%	-	9%
Vähendab vägivalda või käitumisraskusi.	38%	37%	2%	4%	19%
Tugevdab immuunsust.	64%	32%	-	-	4%

Tulemustest võib välja lugeda, et enamik lapsevanemaid väärtustavad õuesõpet kui lapse tervise positiivset kujundajat. Vastajate seas on lapsevanemaid, kes arvavad, et õuesõpe ei mõjuta lapse tervise aspekte nagu haigestumised ning kaudse tervise aspektina – käitumisraskuseid. Samuti võib tulemustest märgata, et osa lapsevanemaid ei oma seisukohti selle kohta, kuidas õuesõpe võiks mõjutada lapse tervist kõigi ülaltoodud väidete alusel – eriti vägivalda või käitumisraskuste osas.

3.2 Õuesõppe võimaluste kasutamine kodukeskkonnas lapsega tegelemisel, koostöö lasteasutusega

Järgmise küsimusega uuriti, milliseid õuesõppe meetodeid eelistavad lapsevanemad kasutada kodukeskkonnas lapsega tegelemisel. Kõige enam kasutavad lapsevanemad vaatlusi, mis moodustasid 87% vastajatest, seejärel õppekäike ja matkaradu - 83% vastajatest, 57% vastajatest mängivad lastega õues rollimänge. Ühtegi pakutud õuesõppe meetodit ei kasuta 2% vastajatest (joonis 11).

Joonis 11. Rakendatavad õuesõppe meetodid kodukeskkonnas

Järgnevalt uuriti, kui tihti kasutavad lapsevanemad õueõpet. Sellele küsimusele said lapsevanemad vastata oma sõnadega. Vastajatest pooled lapsevanemad ei toonud konkreetseid tegevuste toimumise kordade arve. Nende vastuses esines suuresti järgmiseid mustreid: *tihti, võimaluse korral, iga kord jalutuskäigu ajal, soodsa ilma korral*. Sellele vaatamata, võib väita, et lapsevanemad on huvitatud ja püüavad kasutada õuesõpet võimalikult palju. Mõned näited lapsevanemate vastustest:

Oleneb ilmast, lasteaeda minnes ja tülles või siis, kui kuskile läheme (LA 9)(autori tõlge).

Püüan olla võimalikult palju õues võimaluste piires (LA 17)(autori tõlge).

Püüan iga jalutuskäiku teha lapse jaoks meeldivaks ja huvitavaks (LA 30)(autori tõlge).

Looduse jälgimine ja uurimine – pidevalt, kui oleme õues (LA 36).

Neljandik lapsevanematest tõid konkreetseid õuesõppe toimumise kordade arve: 1–2 korda nädalas, 2–3 korda nädalas, 3–4 korda nädalas ja puhkepäevadel. Igapäevaselt kasutavad õuesõpet kuuendik lapsevanematest ning sama palju lapsevanemaid, kes kasutavad seda harva, mõnikord või aeg-ajalt.

Õuesõpet kasutavad lapsevanemad erineva sagedusega – kordade arv sõltub hooajalistest teguritest ning lapsevanemate endi võimalustest:

Suvel käisime iga päev hea ilmaga õues – uurisime puid, rohtu, mulda, liiva, lompe ja vihma. Samuti õppisime suhtlema teiste lastega (LA 18)(autori tõlge).

Harvem kui oleksin soovinud, kuid piisavalt tihti (LA 31)(autori tõlge).

Mitte nii palju kui sooviksin. Igal võimalusel proovin neile õues näidata midagi huvitavat (LA 32).

Suvel igapäevaselt, talvel puhkepäeviti, kuna argipäevadel jalutab laps lasteaias (LA 39)(autori tõlge).

1–2 korda nädalas, vaheajal kasutan iga päev (LA 49)(autori tõlge).

Kokkuvõtvalt võib tulemustest välja lugeda, et lapsevanemad väärtustavad õuesõpet ning püüavad ja soovivad seda lastele pakkuda võimalikult palju oma võimaluste piires.

Järgmine küsimus uuris, milliseid õpiruume kasutavad lapsevanemad lastega tegelemisel. Õpiruumidena olid välja toodud loomaaed; looduskeskus; rand; hooldatud metsad; muuseumid, linnused, lossid ja muud ajaloolised objektid; mänguväljakud; lähiümbruse loodus; botaanikaaed; aed ja õueala; lapse koduõu; tänav ja maantee; kohalikud asutused, ettevõtted ja töökojad; kauplus ja turg; raamatukogu; teater, kontsert ja tsirkus; farmid, laudad ja tallid; staadion, spordisaal ja ujula; seikluspark (tabel 3).

Tabel 3. Õuesõppe rakendamiseks kasutatavad õpiruumid kodukeskkonnas

	Kasutan	Pigem kasutan	Pigem ei kasuta	Ei kasuta üldse	Ei oska öelda
Lomaaed	47%	30%	8%	11%	4%
Looduskeskus	30%	23%	13%	19%	15%
Rand	77%	17%	4%	2%	-
Hooldatud metsad	49%	41%	6%	1%	3%
Muuseumid, linnused, lossid ja muud ajaloolised objektid	36%	23%	24%	15%	2%
Mänguväljakud	85%	11%	4%	-	-
Lähiümbruse loodus (park, veekogud jm)	87%	11%	-	2%	-
Botaanikaaed	21%	12%	28%	28%	11%
Aed ja õueala	66%	21%	5%	6%	2%

	Kasutan	Pigem kasutan	Pigem ei kasuta	Ei kasuta üldse	Ei oska öelda
Lapse koduõu	77%	19%	2%	-	2%
Tänav, maantee	60%	21%	13%	6%	-
Kohalikud asutused, ettevõtted, töökojad	24%	21%	30%	23%	2%
Kauplus, turg	59%	21%	9%	11%	-
Raamatukogu	28%	15%	28%	27%	2%
Teater, kontsert, tsirkus	49%	28%	6%	15%	2%
Farmid, laudad, tallid	32%	24%	17%	25%	2%
Staadion, spordisaal, ujula	64%	21%	7%	6%	2%
Seikluspark	49%	23%	11%	17%	-

Loomaeda kasutavad 47% lapsevanematest, pigem kasutavad 30%, pigem ei kasuta 8%, ei kasuta üldse 11% vastajatest ning ei osanud vastata 4% lapsevanematest. Looduskeskust kasutavad 30% lapsevanematest, pigem kasutavad 23%, pigem ei kasuta 13%, ei kasuta üldse 19% vastajatest ja ei osanud vastata 15% lapsevanematest. Randa kasutavad 77% lapsevanematest, pigem kasutavad 17%, pigem ei kasuta 4%, ei kasuta üldse 2% lapsevanematest. Hooldatud metsasid kasutavad 49% lapsevanematest, pigem kasutavad 41%, pigem ei kasuta 6%, ei kasuta üldse 1% vastajatest ning ei osanud vastata 3% lapsevanematest. Muuseume, linnuseid, losse ja muid ajaloolisi objekte kasutavad 36% lapsevanematest, pigem kasutavad 23%, pigem ei kasuta 24%, ei kasuta üldse 15% vastajatest ja ei osanud vastata 2% lapsevanematest. Mänguväljakuid kasutavad 85% lapsevanematest, pigem kasutavad 11%, pigem ei kasuta 4% vastajatest. Lähikäikude loodust kasutavad 87%, pigem kasutavad 11% ning ei kasuta üldse 2% lapsevanematest. Botaanikaeda kasutavad 21% lapsevanematest, pigem kasutavad 12%, pigem ei kasuta 28%, ei kasuta üldse 28% vastajatest ja ei osanud vastata 11% lapsevanematest. Aeda ja õueala kasutavad 66% lapsevanematest, pigem kasutavad 21%, pigem ei kasuta 5%, ei kasuta üldse 6% vastajatest ning ei osanud vastata 2% lapsevanematest. Lapse koduõud kasutavad 77%, pigem kasutavad 19%, pigem ei kasuta 2% vastajatest ja seisukoht puudus 2% lapsevanematest. Tänavat ja maanteed kasutavad 60%, pigem kasutavad 21%, pigem ei kasuta 13% ja ei kasuta üldse 6% vastajatest. Kohalikke asutusi, ettevõtteid ja töökodasid kasutavad 24% lapsevanematest, pigem kasutavad 21%, pigem ei kasuta 30%, ei kasuta üldse 23% vastajatest ja seisukoht puudub 2% lapsevanematest. Kauplust ja turgu kasutavad 59% lapsevanematest, pigem kasutavad 21%, pigem ei kasuta 9% ja ei kasuta üldse 11%

vastajatest. Raamatukogu kasutavad 28% lapsevanematest, pigem kasutavad 15%, pigem ei kasuta 28%, ei kasuta üldse 27% vastajatest ja ei osanud vastata 2% lapsevanematest. Teatrit, kontserti ja tsirkust kasutavad 49%, pigem kasutavad 28%, pigem ei kasuta 6%, ei kasuta üldse 15% vastajatest ja ei osanud vastata 2% lapsevanematest. Farme, lautasid ja talle kasutavad 32% lapsevanematest, pigem kasutavad 24%, pigem ei kasuta 17%, ei kasuta üldse 25% vastajatest ning seisukoht puudub 2% lapsevanematest. Staadioni, spordisaali ja ujulat kasutavad õpiruumina 64% lapsevanematest, pigem kasutavad 7%, pigem ei kasuta 6% vastajatest ja seisukohta puudub 2% lapsevanematest. Seiklusparki kasutavad 49%, pigem kasutavad 23%, pigem ei kasuta 11% ja ei kasuta üldse 17% vastajatest.

Tulemustest selgus, et antud juhul kasutavad lapsevanemad kõiki eelnimetatud õpiruume, kas vähem või rohkem. Kõige eelistatumad on neist mänguväljakud ja lähikümbruse loodus, seejärel rand, lapse koduõu ja hooldatud metsad. Samuti leiavad laialdast kasutust õpipaigana staadion, spordisaal, ujula, tänav, maantee, aed ja õueala. Kõige vähem kasutatakse õpiruumina botaanikaaeda ja raamatukogu, seejärel kohalikke asutusi, ettevõtteid ja töökodasid, vähe kasutatakse ka farme, talle, lautasid ning ajaloolisi objekte. Neist edasi vähe populaarsed õpikohad on looduskeskus ja seikluspark. Õpipaigad, kus lapsevanemad ei suutnud kõige enam seisukohta võtta, olid looduskeskus ja botaanikaaed.

Küsimust õpiruumide kasutamise kohta said lapsevanemad täiendavalt kommenteerida ja jagada selgitusi:

Võimalusel kasutan kõiki keskkondi, kuid mõningate puhul arvan, et on veel liiga vara (LA 3)(autori tõlge).

Sõidud, nt tallu, loodusesse on võimalikud transpordi olemasolul, bussiga pääseda ligi igale poole alati ei õnnestu (LA 9)(autori tõlge).

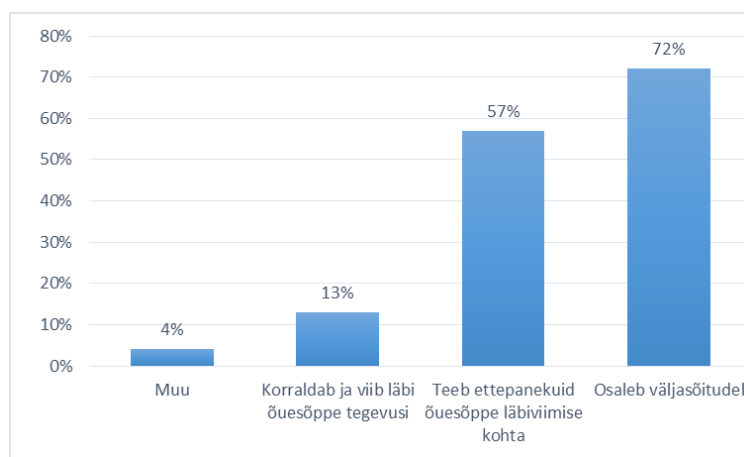
Linnas pole loomaaeda, seiklusparki ja botaanikaaeda (LA 40)(autori tõlge).

Üldiselt kasutan lähikümbrust ja turvalisi kohti – koduõu, park, mänguväljak. Väljasõidud loomaaeda ja muuseumi esinevad harva (LA 52)(autori tõlge).

Kokkuvõtvalt võib öelda, et õpiruumide valikul lähtutakse lapse eakohasusest ja kodu lähedusest. Lapsevanemad püüavad lastele pakkuda õppeks võimalikult vaheldusrikkaid keskkondi. Õpipaikade vähene populaarsus ja külastatavus sõltub suuresti selle kaugusest ning transpordi olemasolust. Samuti võib väita, et raamatukogu on üks õpiruumidest, mis asub kodukoha läheduses. Vaatamata sellele, kasutatakse seda äärmiselt vähe. Seega,

arvestades kõiki saadud vastuseid, võib pidada raamatukogu üheks ebapopulaarsemaks õpipaigaks lapsevanemate silmis.

Järgmisena uuriti lapsevanematelt, kuidas nad sooviksid või saaksid lasteaia korraldatavatest õuesõppe tegevustest osa võtta. Kõige enam sooviksid lapsevanemad osaleda väljasõitudel, mis moodustas kõigi vastajate hulgast 72%. Teha ettepanekuid õuesõppe läbiviimise kohta soovis 57% lapsevanematest ning korraldada ja läbi viia õuesõppe tegevusi soovisid 13% lapsevanematest. Õuesõppealast koostööd lasteasutusega ei soovinud teha 4% lapsevanematest (joonis 12).

Joonis 12. Lapsevanemate soov osaleda lasteaia õuesõppe tegevustes

Tulemused näitavad, et lapsevanemad on koostööaldisid ning soovivad panustada oma osalusega õuesõppe edendamisesse kolme erineva tegevuse kaudu. Vaid mõned vastajatest ei soovi panustada õuesõppe rakendamisesse e teha koostööd lasteasutusega. Tulemuste põhjal võib väita, et lapsevanemad suhtuvad õueõppesse positiivselt, aga ise selle mitmekesistamisse, korraldada ja läbi viia õuesõppe tegevusi nad ei ole valmis.

3.3 Arutelu

Uurimistöö eesmärk oli välja selgitada lapsevanemate teadlikkus õuesõppest ja nende hoiakuid selle rakendamise suhtes, milliseid õuesõppe võimalusi kasutavad lapsevanemad kodukeskkonnas lastega tegelemisel ning millised võimalused on kodu ja lasteasutuse koostööks õuesõppe edendamisel Ahtme linnaosa lasteaedade näitel. Uurimistöö käigus leiti vastused neljale uurimisküsimusele.

Uurimistööst selgus, et suurem osa lapsevanematest hindavad oma teadmisi õuesõppest keskmisteks ja neljandik – kasinateks. Uuringu tulemused näitavad, et valdav osa

lapsevanemaid mõistavad õuesõppe tähendust, kuid defineerivad seda erinevalt. Õuesõpet seostatakse ennekõike loodusega ja tegevusega, mis leiab aset väljaspool siseruumi. Lapsevanemad mõistavad õuesõpet kui mitmekülgset praktilist õppevormi, mis tugevdab tervist, arendab lapse sotsiaalseid oskusi, motoorikat ja aitab lapsel iseseisvuda. Õuesõpet iseloomustati kui aktiivset, mängulist, interaktiivset, vaatlustel põhinevat õpet. Sellist arusaama toetab ka teooria, mille kohaselt õueõppe mõiste on lai ja sellel on mitmeid erinevaid tähendusi – õuesõppe on mitmetahuline, kus liikumine ja tegutsemine arendavad mõtlemist, õuesõppe seob teooria ja praktikat omavahel (Brügge *et al.*, 2008). Laps omandab teadmisi, oskusi ja hoiakuid otsese interaktsiooni kaudu väliskeskkonnaga (Smith *et al.*, 2024). Maret Vihman (2016) rõhutab, et õuesõppe kaudu saab arendada sotsiaalseid oskusi ning koostööd, kuna see eeldab rühmades tegutsemist.

Osa lapsevanemaid on täheldanud õuesõppe planeerimise vajadust ja lapse huvi õuesõppe vastu, mis aitab omandatut paremini meelde jätta. Leidub lapsevanemaid, kes peavad ekslikult jalutuskäike või lapse iga õues viibimist õuesõppeks. Samuti valdav osa lapsevanematest arvavad väärtelt, et kõik õue viidud rühmasisesed tegevused samastuvad õuesõppega. Teooriast tulenevalt on õues õppimine põhjalikult kavandatud õppe- ja kasvatustegevus, mitte pelgalt siseruumis läbiviidavate tegevuste õue viimine (Tuuling, 2018). Õuesõppe avab lapsele ukse loomuliku uudishimu tekkeks ja küsimuste sünniks ümbritseva maailma kohta, mis on tähtis alus õppimise vaatenurgast (Dahlgren *et al.*, 2012).

Lapsevanemad peavad õuesõppe läbiviimist lasteaias oluliseks ja leiavad, et õuesõppe aitab oluliselt arendada suhtlemis- ja koostöö oskust, loovust, iseseisvust läbi reaalsete olukordade ning võimaldab kogeda kõigi meeltega. Lapsevanemad väärtustavad õuesõpet kui lapse tervise positiivset kujundajat. Kõige vähem seostavad lapsevanemad õuesõppe positiivset mõju lapse tervise aspektidega nagu haigestumiste ja käitumiskeskuste vähenemine. Uuringud on näidanud, et loodusrohketes keskkondades kasvavatel lastel on parem kontsentratsioonivõime ja esineb vähem vägivalda ja käitumiskeskusi (Grahm *et al.*, 2012). Lastesügavamate ning mitmekülgsemate teadmiste aluseks on reaalsed olukorrad (Sarv, 2007 – viidatud Vihman, 2016:7 kaudu). Õuesõppe annab võimaluse kogeda omandatavat kogu kehaga e kõigi meelte kaudu: õppida koostööd tegema, vaadelda, uurida, analüüsida ja katsetada (Tuuling, 2018); rõhuasetus on meelelistel kogemustel ning õpikoha tähendusel (Brügge *et al.*, 2008; Vihman 2016; Dahlgren *et al.*, 2012). Suurem osa lapsevanematest leiavad, et õueõpet võiks korraldada igapäevaselt ning selleks sobivad kõik aastaajad, kuid kindlalt tuleb arvesse võtta ilmastikuolusid. Uuringu tulemused näitavad, et suurem osa

lapsevanematest tunnevad muret lapse ohutuse, tervise ja enesetunde pärast. Seega on lapsevanemate jaoks ilmastikuolud, ohutus ning lapse tervislik seisund väga olulised õues viibimise aja mõjutajad. Lapsevanemate hoiak ühtib Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuetega (2025), mille kohaselt peaks laps viibima igapäevaselt õues võimalikult palju, arvestades ilmastikuolusid.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et lapsevanemate teadlikkus on õuesõppest väga heal tasemel. Lapsevanemad peavad õuesõpet väärtuslikuks ning oluliseks lapse arengu kujundajaks. Seega on lapsevanemate hoiak ja suhtumine õuesõppe rakendamise suhtes positiivne. Samas eksisteerib minimaalne lapsevanemate arv, kes ei ole antud lähenemisviisiga kokku puutunud. Kätlin Kalling'u (2025) läbi viidud uuringus Läänemaa vanemate seas samuti leiti, et lapsevanemad on üldiselt teadlikud õuesõppe olemusest ning suhtuvad sellesse positiivselt, kuid on lapsevanemaid, kes vajavad lisa informatsiooni.

Uurimistöö näitas, et valdav osa lapsevanematest ei oma informatsiooni oma lapse rühma õuesõppe tegevuste kohta. Põhjuseks võib olla puudulik koostöö osapoolte vahel – vaid pooled lapsevanematest on saanud infot lasteaia kohta. Uuringud on näidanud, et lapsevanemad võivad siseruumi tegevusi eelistada just vähese informeerituse tõttu (Mart, 2021, lk 369). Lapsevanematel ei ole vastuväiteid seni, kuni neid hoitakse piisavalt informeerituna (Harper, 2017). Kuna lasteaeda peetakse kõige usaldusväärsemaks allikaks, siis neil lapsevanematel, kellel on vähesed teadmised, soovivad infot saada ennekõike rühmaõpetajatelt. Teooria kohaselt on õpetajal oluline roll osapoolte omavahelises koostöös, sest just tema on eduka koostöö algataja, kavandaja, arendaja ja vastutaja (Õun & Suur, 2009). Lapsevanemad pakkusid informatsiooni saamiseks koolitustel osalemist, lapsevanemate koosolekuid, infovoldikuid, õpetajate konsultatsioone ja nõuandeid, näitmaterjale. Lapsevanemad on koostööaldisid ning soovivad panustada oma osalusega õuesõppe edendamisesse kolme erineva tegevuse kaudu – kõige enam soovivad lapsevanemad osaleda väljasõitudel. Selle mitmekesistamiseks, õuesõppe korraldamisesse ja läbiviimisesse, ise nad ei ole valmis panustama. Vaid mõned vastajatest ei soovi panustada õuesõppe rakendamisesse ega teha koostööd lasteasutusega. Kätlin Kalling'u uuringust selgus, et lapsevanemate valmisolek osaleda õuesõppe tegevustes on kõrge.

Uurimistööst selgus, et antud juhul kasutavad lapsevanemad kõiki võimalikke õpiruume, kas vähem või rohkem. Kõige eelistatumad on neist mänguväljakud ja lähiümbruse loodus, seejärel rand, lapse koduõu ja hooldatud metsad. Samuti leiavad laialdast kasutust

õpipaigana staadion, spordisaal, ujula, tänav, maantee, aed ja õueala. Kõige vähem kasutatakse õpiruumina botaanikaaeda ja raamatukogu. Lapsevanemad lähtuvad õpiruumide valikul lapse eakohasusest ja kodu lähedusest. Õpipaikade vähene populaarsus ja külastatavus sõltub suuresti selle kaugusest ning transpordi olemasolust. Raamatukogu on lähiümbruses asuv õpipaik, kuid seda kasutatakse äärmiselt vähe, mille tõttu võib seda pidada üheks ebapopulaarseimaks õpipaigaks lapsevanemate silmis.

Kokkuvõtvalt on näha, et lapsevanemad on koostööaldis: nad on valmis oma teadmisi täiendama erinevate tegevuste kaudu ja saama sellekohast teavet; soovivad osaleda lasteaias korraldatavates õuesõppe tegevustes. Kodukeskkonnas kasutavad lapsevanemad igal võimalusel õuesõpet ning kasutavad selleks erinevaid õpipaiku. Lapsevanemad püüavad pakkuda lastele õppeks võimalikult vaheldusrikkaid keskkondi. Seega võib järeldada, et lapsevanemate hoiakud on positiivsusele suunatud; nii lasteaia kui ka kodu kontekstis suhtutakse õuesõppe rakendamisesse väga hästi. Teoorist tulenevalt mõjutab lapse arengut eelkõige kodu ja lasteaed ning inimesed, kes last ümbritsevad. Üheks oluliseks lapse arengupotentsiaali määrajaks on lapsevanemate positiivne hoiak (Veisson, 2022, lk 27).

KOKKUVÕTE

Lapse areng sõltub pidevast interaktsioonist ümbritsevaga ning õppimine toimub sotsiaalses kontekstis. Sellest tulenevalt on õueõppel oluline roll lapse arenguks soodsa keskkonna loomisel. Õuesõppe seob teooria ja praktika omavahel, kus rõhuasetus on meelelistel kogemustel ja õpikoha tähendusel. Õuesõppe toetab lapse emotsionaalset heaolu, kognitiivsete, sotsiaalsete, motoorsete oskuste arengut. Lapse arengu toetamisel on oluline kodu ja lasteasutuse omavaheline koostöö tähtsus. Üheks lapse arengupotentsiaali määrajaks on lapsevanemate positiivne hoiak.

Antud bakalaureusetöö eesmärgiks oli välja selgitada lapsevanemate teadlikkus õuesõppest ja nende hoiakuid selle rakendamise suhtes koostöös koduga Ahtme linnaosa lasteaedade näitel.

Tulenevalt bakalaureusetöö eesmärgist oli püstitatud neli uurimisküsimust: mida lapsevanemad mõistavad õuesõppe all; kuidas lapsevanemad suhtuvad õuesõppe rakendamisse lasteaias; milliste koostööd soodustavate tegevuste kaudu eelistavad lapsevanemad panustada õuesõppesse; milliseid õuesõppe võimalusi lapsevanemad kasutavad kodukeskkonnas lastega tegelemisel?

Uuringu läbiviimiseks kasutati kvantitatiivset uurimismeetodit, mille käigus loodi eesti- ja venekeelne küsimustik *Google Forms* keskkonnas. Uuringust võttis osa 53 lapsevanemat.

Tulemuste põhjal tehtud järeldused andsid vastused püstitatud uurimisküsimustele, millega saab pidada bakalaureusetöö eesmärki täidetuks. Uuringus saadud tulemuste ja nende analüüsi põhjal järeldati:

- ✓ Valdav osa lapsevanemaid mõistavad õuesõppe tähendust, kuid defineerivad seda erinevalt. Õuesõppet seostatakse ennekõike loodusega ja tegevusega, mis leiab aset väljaspool siseruumi. Samas eksisteerib minimaalne lapsevanemate arv, kes ei ole antud lähenemisviisiga kokku puutunud ning lapsevanemaid, kellel esineb väärarusaamu.
- ✓ Lapsevanemad peavad õuesõppe läbiviimist lasteaias oluliseks ja leiavad, et õuesõppe aitab oluliselt arendada suhtlemis- ja koostöö oskust, loovust, iseseisvust läbi reaalsete olukordade ning võimaldab kogeda kõigi meeltega. Lapsevanemate jaoks ilmastikuolud, ohutus ning lapse tervislik seisund on väga olulised õues viibimise aja mõjutajad.

- ✓ Lapsevanemad on koostööaldis: nad on valmis oma teadmisi täiendama erinevate tegevuste kaudu ja saama sellekohast teavet usaldusväärselt allikalt e lasteaialt. Vaid pooled lapsevanemad on saanud infot lasteaialt. Samuti puudub lapsevanematel ülevaade rühmas korraldatava õuesõppe üle. Lapsevanemad soovivad osaleda lasteaias korraldatavates õuesõppe tegevustes, eriti osaleda väljasõitudel. Ise korraldada ja läbi viia õuesõpet nad ei ole valmis.
- ✓ Lapsevanemad kasutavad kõiki võimalikke õpiruume, kas vähem või rohkem. Lapsevanemad lähtuvad õpiruumide valikul lapse eakohasusest ja kodu lähedusest. Õpipaikade vähene populaarsus ja külastatavus sõltub suuresti selle kaugusest ning transpordi olemasolust. Raamatukogu võib pidada üheks ebapopulaarseimaks õpipaigaks lapsevanemate silmis.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et lapsevanemad peavad õuesõpet väärtuslikuks ning oluliseks lapse arengu kujundajaks. Seega on lapsevanemate hoiak ja suhtumine õuesõppe rakendamise suhtes positiivne nii kodu kui ka lasteaia kontekstis.

Tulenevalt saadud tulemustest ja järeldustest tehakse uuringus osalenud lasteaedadele ettepanek:

- ✓ kuna lapsevanemad soovivad saada informatsiooni ennekõike rühmaõpetajatelt, siis võiks lasteaed korraldada teemakohaseid lühikoolitusi, töötubasid, jagada infovoldikuid jm;
- ✓ kuna lapsevanematel puudub ülevaade rühmas korraldatavatest õuesõppe tegevustest, võiksid rühmaõpetajad jagada infot koosolekutel, teha õuesõppe tegevused lapsevanematele nähtavaks, nt piltide näol;
- ✓ kuna lapsevanemad on koostööaldis, võiksid rühmaõpetajad kaasata neid väljasõitudele ja õuesõppe ettevalmistusprotsessi;
- ✓ vähem kasutatud õpiruumid, nt raamatukogu, võiksid olla kodu ja lasteasutuse ühised projektid.

Tööpiirangud tulenevad peamiselt väikesest osalejate arvust ja vabatahtlikust osalusest, mis pani vastama vaid neid lapsevanemaid, kes on aktiivsed, kellel juba on teadmised selles valdkonnas või on huvitatud antud teemast. Teiseks võib välja tuua uurimisinstrumendi piiranguid, millega on alati risk, et lapsevanemad ei vasta ausalt ega võta vastamist tõsiselt,

kui hästi või üheselt küsimusi mõistetakse. Kolmandaks piiranguks võib välja tuua autori enda tõlgendusi e kuidas autor sai osalejate vastustest aru.

Läbiviidud uuringu tulemustest on kasu lasteaiaõpetajatele ja –juhtidele, samuti lapsevanematele. Tulemused aitavad õpetajatel planeerida paremat koostööd, selgitada lapsevanematele õuesõppe eesmärke, vähendada hirme ja väärarusaamu, suurendada lapsevanemate kaasatust. Tulemused aitavad juhtidel aru saada, millised on lapsevanemate ootused, millistes kohtades on info liikumine nõrk, milliseid õuesõppe vorme lapsevanemad toetavad, milliseid koostöövorme nad eelistavad. Uuring aitab lapsevanematel mõista, et õuesõpe toetab lapse tervist, arengut ja õpimotivatsiooni; mõista lapsevanemate rolli olulisust ja et koostöö lasteasutusega suurendab lapse võimalusi kogeda õuesõppe positiivset mõju.

Arendamisvõimalusena nähakse piirkonna laialdasemat uuringut, millega kaasneb valimi arvu kasv. Teiseks, et saada tõetruumad tulemused, kasutada kvalitatiivset uurimismeetodit. Kolmandaks, läbi viia õpetajate ja lapsevanemate hoiakute võrdlevat uuringut, et aru saada, kus tekivad lahkkelid. Sarnane uuring oleks suunatud koostööprobleemide lahendamisele.

KASUTATUD KIRJANDUS

Aguayo, J. E. (2025). *Book Review: Outdoor Learning Across the Curriculum: Theory and Guidelines for Practice*. *Journal of Experiential Education*, [s. l.], v. 48, n. 1, p. 213–217, 2025. DOI 10.1177/10538259241260647. Disponível em: <https://research-ebsco-com.ezproxy.utlib.ut.ee/linkprocessor/plink?id=e8b7bc43-cbb1-33ea-a5e5-88c95dd5c6fa> (viimati vaadatud 21.09.2025)

Almann, S. (2004). Kodu ja lasteasutuse partnerlus – edu võti koostöös. Rmt. Kukerman, M. (Koost.) *Koostöö – lapse arengu võti*. Kirjastus Ilo

Almann, S. (2006). Õnnestunud arenguestluse eeldused koolieelses lasteasutuses. Rmt. Tiko, A. & Almann, S. (Koost.) *Arenguestlused lasteaias*. Kirjastus Ilo

Alushariduse riiklik õppekava. (2025). RT I 2025, 1, 33. <https://www.riigiteataja.ee/akt/113082025001> (viimati vaadatud 06.10.2025)

Amos Clifford, M. (2018). *Metsakümbhus – looduse tervendav mõju*. OÜ Flagella

Anton, M. (2007). Lasteaia sotsiaalne, eetiline, emotsionaalne ja füüsiline keskkond. Rmt. Harjo, A. & Varava, L. (koost.) *Psühhosotsiaalse keskkonna juhendmaterjal koolieelsetele lasteasutustele*. Tervise Arengu Instituut, OÜ Puffet Invest

Barbour, A. C., (1999). *The Impact of playground Desing on the Play Behaviors of Children with Different Levels of Physical Competnece*. *Early Childhood Research Quarterly*, 14, 1, 75-98

Beames, S., Higgins, P. J., Nicol, R., & Smith, H. (2024). *Outdoor learning across the curriculum: Theory and guidelines for practice*. Routledge

Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development*. Cambridge, Harvard University Press

Bruner, J. S. (1986). *Actual Minds: Possible Worlds*. Cambridge, MA: Harvard University Press

Brügge, B., Glantz, M. & Sandell, K. (2008). *Õuesõpe*. Kirjastus Ilo

- Canning, N. (2010). *The Influence of the Outdoor Environment: Den-making in Three Different Context*. European Early Childhood Education Research Journal, 18, 4, 555-566
- Dahlgren, L. O., Sjölander, S. & Szczepanski, A. (toim.) (2012). *Õuesõppe pedagoogika kui teadmiste allikas – lähiümbrusest saab õpiõu*. Tallinna Ülikooli Kirjastus
- Dahlgren, L. O., Szczepanski, A. (2006). *Õuesõppe pedagoogika*. AS Kirjastus Ilo
- D'Elia, F., Tortella, P., Sannicandro, I. & D'Isanto, T. (2020). *Design and teaching of physical education for children and youth*. Journal of Human Sport and Exercise. <https://doi.org/10.14198/jhse.2020.15.Proc4.48> (viimati vaadatud 21.09.2025)
- Harper, N. J. (2017). Outdoor risky play and healthy child development in the shadow of the “risk society”: A forest and nature school perspective. Child & Youth Services, 38(4), 318–334. <https://doi.org/10.1080/0145935X.2017.1412825> (viimati vaadatud 20.02.2026)
- Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2005). *Uuri ja kirjuta*. Kirjastus Medicina
- Kalling, K. (2025). *Läänemaa lapsevanemate arusaam ja suhtumine õuesõppe rakendamisesse koolieelses eas*. Tartu Ülikooli digiarhiiv ADA. <https://dspace.ut.ee/server/api/core/bitstreams/a2c76e18-fa43-4512-9473-e8b5e626fddb/content> (viimati vaadatud 02.03.2026)
- Kikas, E. (2008). Õppimise erinevad viisid. Rmt Kikas, E. (Koost.) *Õppimine ja õpetamine koolieelses eas*. Tartu Ülikooli Kirjastus
- Kolga, V. (2001). Raskesti kontrollitavad arengukeskkonna tegurid. Rmt. Veisson, M. (koost.) *Väikelaps ja tema kasvukeskkond II*. Tallinna Pedagoogikaülikooli Kirjastus
- Koppel, I. (2026). *Õuesõppest*. https://oppekava.ee/wp-content/uploads/2016/09/Ouesoppest_imbi_koppel.pdf (viimati vaadatud 24.01.2026)
- Kryževičienė, L., Jonušauskienė, R. (2024). *Children's Physical Education in Outdoor Spaces in Pre-School: Needs and Expectations*. Applied Research in Studies & Practice / Taikomieji Tyrimai Studijose ir Praktikoje, [s. l.], v. 20, n. 1, p. 200–205, 2024. Disponível em: <https://research-ebSCO-com.ezproxy.utlib.ut.ee/linkprocessor/plink?id=2ac0bd61-8b44-3eee-817a-cc61a7af6d42> (viimati vaadatud 21.09.2025)

Kööp, K. (2018). Koostöö lastevanematega. Rmt. Nugin, K., Õun, T. (Koost.) *Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias*. (lk 334–349). OÜ Atlex

Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded. (2025). RT I 2025, 6, 47. <https://www.riigiteataja.ee/akt/128062025006> (viimati vaadatud 10.09.2025)

Mart, M. (2021). *Parental Perceptions to Outdoor Activities*. International Journal of Progressive Education, Volume 17 Number 4, 2021.

Murrik, P. (2024). Positiivne vanemlus ja enesejuhtimine. Rmt. Toomsalu, K. (Koost.) *Teekond laste maailmaruumi – väike tundetarkuse kogumik suurtele*. Printon Trükikoda AS

Nelson, K. (2007). *Young minds in social worlds*. Harvard University Press

Niglas, K. (i.a.). *Andmete esmane töötlemine, analüüsimine ja esitamine*. Tallinna Ülikool informaatika instituut. https://www.cs.tlu.ee/~katrin/wp/wp-content/uploads/2013/11/Kirjeldav_statistika.pdf (viimati vaadatud 29.12.2025)

Nugin, K., Veisson, M. (2009). Lapse arenguhindamine. Rmt. Kulderknup, E. (Koost.) *Lapse arengu hindamine ja toetamine*. Kirjastus Studium

Nugin, K., Õun, T. (Koost.) (2018). *Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias*. Osaühing Atlex.

Ossadtšaja, I. (2022). *Õuesõppe rakendamist takistavad tegurid ja ohud lasteaiaõpetajate hinnangul kolme Narva lasteaia näitel*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikooli digiarhiiv ADA. <https://dspace.ut.ee/server/api/core/bitstreams/d9c62ade-4964-4d4c-96e0-cf251093158f/content> (viimati vaadatud 05.05.2025)

Pate, R.R., Pfeiffer, K. A., Trost, S. G., Ziegler, P., Dowda, M. (2004). *Physical Activity Among Children Attending Pre-Schools*. Pediatrics

Pruul, M. (2019). *Koostöövõimalused ja tõhusus lapse kasvukeskkonna kujundamisel lastevanemate ja lasteaiaõpetajate hinnangul*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikooli digiarhiiv ADA. <https://dspace.ut.ee/server/api/core/bitstreams/a003c36e-de70-4d30-bf80-38c3765d576b/content> (viimati vaadatud 13.10.2025)

Rootalu, K. (2014). *Sotsiaalse Analüüsi Meetodite ja Metodoloogia õpibaas*. Kirjeldav statistika. Tartu Ülikool. <https://samm.ut.ee/kirjeldav-statistika/> (22.12.2025)

Smith, P. K., Cowie, H., Blades, M. (2008). *Laste arengu mõistmine*. Tartu Ülikooli Kirjastus

Tanik Onal, N.; Ezberci Cevik, E. (2022). *Science Education in Outdoor Learning Environments from the Perspective of Preschool Teachers: Definitions, Opportunities, Obstacles, and Possible Solutions*. Malaysian Online Journal of Educational Sciences, [s. l.], v. 10, n. 1, p. 37–51, 2022. Disponível em: <https://research-ebsco-com.ezproxy.utlib.ut.ee/linkprocessor/plink?id=e03e1fd4-932b-3ef6-8a32-d605770015ac> (viimati vaadatud 05.05.2025)

Tuuling, L. (2013). Õuesõpe – lõimitud aktiivse õppimise parim viis. Rmt. Nugin, K. (Koost.) *Üldõpetuse rakendamine lasteaias*. (lk 97–116). AS Atlex

Tuuling, L. (2018). Õuesõppe rakendamine lasteaias. Rmt. Nugin, K., Õun, T. (Koost.) *Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias*. (lk 115–151). OÜ Atlex

Veisson, M. (2022). *Kasvukeskkonna mõju lapse ja nooruki intellekti arengule ning isiksuse kujunemisele 25-aastaseks saamiseni: andekate lood*. Vali Press OÜ

Veisson, M., Kolga, V., Laane, M., Tuisk, I. & Vikat, M. (2001). Koduse kasvukeskkonna mõju imiku ja väikelapse intellekti arengule. Rmt. Veisson, M. (Koost.) *Väikelaps ja tema kasvukeskkond II*. Tallinna Pedagoogika Ülikooli Kirjastus

Vihman, M. (2016). *Maastikumäng kui õppevorm – aktiiv- ja õuesõpe*. AS Atlex

Võgotski, L. = Выготский, Л. (1982). *Мышление и речь. Собрание сочинений. Том второй. Под. ред. В. В. Давыдова*. Москва: Педагогика

Wattchow, B. & Brown, M. (2011). *A Pedagogy of Place – Outdoor education for a changing world*. Monash University Publishing

Õun, T., Suur, S. (2009). Lasteaia tegevuse ja peredega koostöö alused. Rmt. Kivi, L. & Sarapuu, H. (Koost.) *Lasteaialaps peres*. (lk 138–144) AS Atlex

LISAD

Lisa 1. Eestikeelne küsimustik lapsevanematele

Hea lapsevanem!

Olen Tartu Ülikooli Narva kolledži, koolieelse lasteasutuse õpetaja mitmekeelses õppekeskkonnas õppekava kolmanda kursuse üliõpilane Irina Sorokina. Bakalaureusetöö raames viin läbi uuringu teemal „Lapsevanemate teadlikkus õuesõppest ja selle rakendamise võimalused koostöös koduga“, mille eesmärk on välja selgitada, milline on lapsevanemate suhtumine ja arusaam õuesõppest, milliseid õuesõppe võimalusi kasutavad lapsevanemad kodukeskkonnas lastega tegelemisel ning millised võimalused on kodu ja lasteasutuse koostööks õuesõppe edendamisel Ahtme linnaosa lasteaedade näitel.

Küsimustikule vastamine on vabatahtlik ning anonüümne. Saadud andmeid esitatakse üldistatult kujul ainult antud bakalaureusetöö raames.

Küsimustik koosneb 21 küsimusest, millele vastamiseks kulub umbes 15-20 minutit aega. Küsimustiku koostamisel on arvestatud nii eesti kui ka vene keelt kõnelevate lapsevanematega.

Eestikeelse	küsimustiku	leid	siit:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScY2bNp3Bx5vd3DszNbWdD-NaBYm4ybjvmqYDoN7G0oBdsEyA/viewform?usp=preview			

Venekeelse	küsimustiku	leid	siit:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf9F9et7CkSx01X3sFZUG7bnJRs3kTWmHdKwZp057ZwWmTwMw/viewform?usp=header			

Lisaküsimuste tekkimise korral palun võtke minuga ühendust e-posti teel irina.rukkilill@gmail.com

Ette tänades

Irina Sorokina

1/3 jaotis – lapsevanemate teadlikkus õuesõppest ja suhtumine selle rakendamisse

1. Mis on Teie arvates õuesõpe?

.....

.....

2. Kuidas hindate oma teadmisi õuesõppest?

- ☐ Ei oma teadmisi
- ☐ Kasinad
- ☐ Keskmised
- ☐ Head
- ☐ Väga head
- ☐ Muu:

3. Kust olete saanud infot õuesõppe kohta?

- ☐ Lasteaed
- ☐ Ajakiri/ajaleht
- ☐ Internet
- ☐ Meedia/televisioon
- ☐ Sõbrad/tuttavad/sugulased
- ☐ Muu:

4. Kui teadmised puuduvad, siis kuidas sooviksite end kurssi viia antud teemaga ja milliste infokanalite kaudu?

.....

.....

5. Kui oluliseks peate õuesõppe tegevuste läbiviimist lasteaias?

- ☐ Ei ole üldse oluline
- ☐ Pigem oluline
- ☐ Oluline
- ☐ Väga oluline

6. Kui tihti Teie arvates võiks õuesõpet läbi viia?

- ☐ Iga päev

- 1 kord nädalas
- 2 korda nädalas
- 2-3 korda kuus
- Ei huvita
- Muu:

7. Kui tihti viiakse läbi Teie lapse rühmas õuesõppe tegevusi?

.....

8. Milline aasta-aeg on kõige sobilikum Teie arvates õueõppe rakendamiseks?

- Kevad
- Sügis
- Suvi
- Talv
- Kõik eelnimetatud aastaajad
- Muu:

9. Kuidas nõustute väitega, et laps peaks viibima õues võimalikult palju ja iga ilmaga?
Põhjendage.

.....

.....

10. Kuidas nõustute järgmiste väidetega? Märkige sobiv variant.

	Ei ole üldse nõus	Pigem ei ole nõus	Pigem nõus	Nõus	Ei oska öelda
Õuesõppe on rühmasiseste tegevuste õue viimine.					
Õuesõppe käigus areneb lapse koostöö- ja suhtlemisoskus.					
Õuesõppe võimaldab kogeda kõigi meeltega.					

Õuesõppe kasutamine arendab lapses iseseisvuse läbi reaalsete olukordade.					
Liikumine ja tegutsemine arendavad mõtlemist.					
Õuesõppe tugineb ainult teoorial, praktilised tegevused puuduvad.					
Õuesõppe rakendamine arendab loovust.					

11. Millist mõju avaldab Teie arvates õuesõppe lapse tervisele? Märkige sobiv variant

	Ei ole seotud	Pigem ei	Pigem jah	Jah	Ei oska öelda
Vähendab stressi ja ärevust.					
Mõjub koormavalt.					
Tekitab väsimust ja kurnatust.					
Kujundab liikumisharjumusi.					
Vähendab haigestumisi.					
Parandab füüsilist ja motoorikat.					
Parandab keskendumisvõimet.					
Vähendab vägivalda või käitumisraskusi.					
Tugevdab immuunsust.					

2/3 jaotis - lapsevanemate kasutatavad õuesõppe meetodid kodukeskkonnas, koostöö lasteasutusega

12. Milliseid õuesõppe meetodeid eelistate kasutada lastega tegelemisel?

- Vaatlused
- Õppekäigud ja –rajad, sh matkarajad
- Rollimängud
- Kõik eelnimetatud
- Muu:

13. Kui tihti kasutate õuesõpet kodukeskkonnas lastega tegelemisel?

.....

.....

14. Milliseid järgmistest õpiruumidest kasutate lastega tegelemisel?

	Ei kasuta üldse	Pigem ei kasuta	Pigem kasutan	Kasutan	Ei oska öelda
Loomaaed					
Looduskeskus					
Rand					
Hooldatud metsad					
Muuseumid, linnused, lossid ja muud ajaloolised objektid					
Mänguväljakud					
Lähiümbruse loodus (park, veekogud jm)					
Botaanikaaed					
Aed ja õueala					
Lapse koduõu					
Tänav, maantee					

Kohalikud asutused, ettevõtted, töökojad					
Kauplus, turg					
Raamatukogu					
Teater, kontsert, tsirkus					
Farmid, laudad, tallid					
Staadion, spordisaal, ujula					
Seikluspark					

15. Teie täiendavad täpsustused ja kommentaarid eelmisele küsimusele.

.....

16. Kuidas Teie hinnangul saaks/sooviks lapsevanem osaleda lasteaia õuesõppe tegevustes?

- Teeb ettepanekuid õuesõppe läbiviimise kohta
- Korraldab ja viib läbi õuesõppe tegevusi
- Osaleb väljasõitudel
- Muu:

3/3 jaotis - taustaandmed

17. Teie olete lapsele

- Ema
- Isa
- Muu eestkostja:

18. Teie vanus

- 18-20 aastat

- 21-25 aastat
- 26-30 aastat
- 31-35 aastat
- 36-40 aastat
- 41-45 aastat
- Muu:

19. Teie haridustase

- Põhiharidus
- Keskharidus
- Kõrgharidus

20. Lasteaias käivate laste sugu

- Poiss
- Tüdruk
- Mõlemad
- Muud kombinatsioonid:

21. Lasteaias käivate laste vanus

- 1,5 – 3 aastat
- 3-4 aastat
- 4-5 aastat
- 5-6 aastat
- 6-7 aastat
- Muud täiendused:

- Нет знаний
- Скучные
- Средние
- Хорошие
- Очень хорошие
- Другое:

24. Откуда Вы получили информацию об обучении на открытом воздухе?

- Детский сад
- Журнал/газета
- Интернет
- Медиа/телевидение
- Друзья/знакомые/родственники
- Другое:

25. Если знаний нет, то каким образом Вы хотели бы познакомиться с данной темой и через какие информационные каналы?

.....

.....

26. Насколько важным Вы считаете проведение занятий на открытом воздухе в детском саду?

- Совсем не важно
- Скорее важно
- Важно
- Очень важно

27. Как часто, по Вашему мнению, следует проводить обучение на открытом воздухе?

- Каждый день
- 1 раз в неделю
- 2 раза в неделю
- 2–3 раза в месяц
- Не интересует

- Другое:

28. Как часто в группе Вашего ребёнка проводятся занятия на открытом воздухе?

.....

29. Какое время года, по Вашему мнению, наиболее подходит для проведения обучения на открытом воздухе?

- Весна
- Осень
- Лето
- Зима
- Все перечисленные времена года
- Другое:

30. Насколько Вы согласны с утверждением, что ребёнок должен находиться на улице как можно больше и при любой погоде? Обоснуйте.

.....

31. Насколько Вы согласны со следующими утверждениями? Отметьте подходящий вариант.

	Совсем не согласен	Скорее не согласен	Скорее согласен	Согласен	Затрудняюсь ответить
Обучение на открытом воздухе — это перенос внутригрупповых занятий на улицу.					
В процессе обучения на открытом воздухе у ребёнка развиваются					

навыки сотрудничества и общения.					
Обучение на открытом воздухе позволяет воспринимать и ощущать с помощью всех органов чувств.					
Использование обучения на открытом воздухе развивает у ребёнка самостоятельность через реальные жизненные ситуации.					
Движение и деятельность развивают мышление.					
Обучение на открытом воздухе основывается только на теории, практические занятия отсутствуют.					
Применение обучения на открытом воздухе развивает творческие способности.					

32. Какое влияние, по Вашему мнению, оказывает обучение на открытом воздухе на здоровье ребёнка? Отметьте подходящий вариант.

	Не связано	Скорее нет	Скорее да	Да	Затрудняю сь ответить
Снижает стресс и тревожность.					
Оказывает утомляющее воздействие					
Вызывает усталость и истощение.					
Формирует привычку к движению.					
Снижает заболеваемость.					
Улучшает физическое состояние и моторику.					
Улучшает способность к концентрации.					
Снижает уровень агрессии и поведенческих трудностей.					
Укрепляет иммунитет.					

2/3 раздел – методы обучения на открытом воздухе, используемые родителями в домашней среде, сотрудничество с дошкольным учреждением

33. Какие методы обучения на открытом воздухе Вы предпочитаете использовать в работе с детьми?

- ☐ Наблюдения
- ☐ Познавательные прогулки и походные тропы
- ☐ Ролевые игры
- ☐ Все вышеперечисленное
- ☐ Другое:

34. Как часто Вы применяете методы обучения на свежем воздухе дома, занимаясь с детьми?

.....

35. Какие учебные пространства из приведённых ниже Вы используете в деятельности с детьми?

	Совсем не использую	Скорее не использу ю	Скорее использую	Использую	Затрудняю сь ответить
Зоопарк					
Природный центр					
Пляж					
Ухоженные леса					
Музеи, крепости, замки и другие исторические объекты					
Игровые площадки					
Природа ближайшего окружения (парки, водоёмы и др.)					
Ботанический сад					
Сад и участок					
Домашний двор ребёнка					
Улица, шоссе					
Местные учреждения,					

предприятия, мастерские					
Магазин, рынок					
Библиотека					
Театр, концерт, цирк					
Фермы, хлева, конюшни					
Стадион, спортзал, бассейн					
Парк приключений					

36. Ваши дополнительные уточнения и комментарии к предыдущему вопросу.

.....
.....

37. Каким образом, по Вашей оценке, родитель мог бы принимать участие в уличных занятиях детского сада?

- ☐ Предлагает идеи по проведению занятий на открытом воздухе
- ☐ Организует и проводит занятия на открытом воздухе
- ☐ Участвует в экскурсиях/выездах
- ☐ Другое:

3/3 раздел – основные сведения

38. Для ребёнка Вы

- ☐ Мама
- ☐ Папа
- ☐ Другой опекун:

39. Ваш возраст

- ☐ 18-20 лет

- ☐ 21-25 лет
- ☐ 26-30 лет
- ☐ 31-35 лет
- ☐ 36-40 лет
- ☐ 41-45 лет
- ☐ Другое:

40. Ваше образование

- ☐ Основное образование
- ☐ Среднее образование
- ☐ Высшее образование

41. Пол детей, посещающих детский сад

- ☐ Мальчик
- ☐ Девочка
- ☐ Оба
- ☐ Другие комбинации:

42. Возраст детей, посещающих детский сад

- ☐ 1,5 – 3 лет
- ☐ 3 - 4 года
- ☐ 4-5 лет
- ☐ 5-6 лет
- ☐ 6-7 лет
- ☐ Другие дополнения: